Annus XII - Vol. XII 1 Aprilis 1920 Num. 4

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA BENEDICTI PP. XV

SACRUM CONSISTORIUM

Die 8 martii 1920, in palatio apostolico Vaticano, habitum est Consistorium secretum, cuius Acta ex ordine referuntur:

I. - CAMERARIATUS SACRI S. R. E. CARDINALIUM COLLEGII

Rmus Cardinalis Pompilj perulam Sacri S. R. E. Cardinalium Collegii detulit ac reddidit Ssmo Domino Nostro Benedicto Papae XV, qui eam tradidit Rmo Cardinali Boschi, pro hoc anno ipsius Sacri S. R. E. Cardinalium Collegii Camerario.

II. - ALLOCUTIO

Postea Sanctissimus Patres Cardinales allocutus est; et Revmus Cardinalis Vico, Praefectus S. Congregationis Rituum, sermonem habuit de beatorum Gabrielis a Virgine Perdolente Confessoris, Margaritae Mariae Alacoque Virginis et Ioannae de Arc Virginis, causa.

III. - PROVISIO ECCLESIARUM

Deinde Ssmus Dominus Noster has, quae sequuntur, ecclesias de proprio pastore providit, scilicet:

Patriarchali latini ritus ecclesiae Hierosolymae praefecit R. P. D. Aloisium Barlassina, hactenus episcopum titularem de Capharnaum.

Metropolitanae ecclesiae Calaritanae, R. P. D. Ernestum Piovella, hactenus archiepiscopum Arborensem.

Metropolitanae ecclesiae Coloniensi, R. P. D. Carolum Iosephum Schulte, hactenus episcopum Paderbornensem.

Titulari archiepiscopali ecclesiae Trapezuntinae, R. P. D. Ioannem Zucchetti, hactenus archiepiscopum Smyrnensem.

Titulari episcopali ecclesiae Amathuntinae, R. P. D. Ulyxem Bascherini, hactenus episcopum Grossetanum.

Titulari episcopali ecclesiae Derbensi, R. P. D. Maximinum Ruiz, hactenus episcopum de Chiapas, deputatum in auxiliarem Rmi Archiepiscopi Mexicani.

Cathedrali ecclesiae Aquaependenti, R. P. D. Tranquillum Guarneri, hactenus episcopum Europensem.

Cathedrali ecclesiae Iarensi seu ***S. Elisabeth,*** R. P. D. Iacobum Mac Closkey, hactenus episcopum Zamboangensem.

Cathedrali ecclesiae Siopolitanae, R. P. D. Edmundum Heelan, hactenus episcopum Gerasensem ac administratorem eiusdem Siopolitanae dioecesis.

Cathedrali ecclesiae Civitatis Castellanae, Hortanae et Gallesinae, R. D. Godefridum Zaccherini, cathedralis ecclesiae Imolensis archidiaconum et vicarium generalem Sublacensem.

Cathedrali ecclesiae Grossetanae, R. D. Gustavum Matteoni, vicarium generalem dioecesis S. Miniati.

Titulari episcopali ecclesiae Oënsi, R. D. Salvatorem Ballo, metropolitanae ecclesiae Panormitanae canonicum.

Cathedrali ecclesiae Luxemburgensi, R. D. Petrum Nommesch, parochum decanum civitatis Battemburgensis.

Titulari episcopali ecclesiae Nyssenae, R. D. Alexandrum Cousin, vicarium generalem dioecesis Anneciensis, electum ad coadiutoris munus cum iure successionis R. P. D. Iacobi Gély, episcopi Mimatensis.

Titulari episcopali ecclesiae Siccensi, R. D. Stanislaum Kostka Lukomski, canonicum metropolitanae ecclesiae Posnaniensis, deputatum in auxiliarem Emi ac Rmi P. D. Edmundi S. R. E. Card. Dalbor, archiepiscopi Gnesnensis et Posnaniensis.

Titulari episcopali ecclesiae Danabensi, R. D. Valentinum Wojciuh, canonicum cathedralis Vratislaviensis, deputatum in auxiliarem Emi ac Rmi P. D. Adulphi S. R. E. Card. Bertram, episcopi Vratislaviensis.

Titulari episcopali ecclesiae Paphiensi, R. D. Antonium Podlaha canonicum metropolitanae ecclesiae Pragensis, deputatum in auxiliarem R. P. D. Francisci Kordac, archiepiscopi Pragensis.

Titulari episcopali ecclesiae Bethsaidensi, R. D. Carolum Kaspar, ecclesiae metropolitanae Pragensis canonicum, deputatum in auxiliarem R. P. D. Iosephi Doubrava, episcopi Reginae Gradecensis.

Titulari episcopali ecclesiae de Chiapas, R. D. Gerardum Anaya, Mexicani seminarii rectorem.

Cathedrali ecclesiae Zuliensi, R. D. Marcum Sergium Godoy.

Titulari episcopali ecclesiae Obbensi, R. D. Dominicum Comin e congregatione S. Francisci Salesii, deputatum in vicarium apostolicum de Mendez ac Gualaquiza.

Titulari episcopali ecclesiae Tagastensi, R. D. Godefridum Frederix, deputatum in vicarium apostolicum de Kan-Su septentrionali.

Insuper Beatissimus Pater alios etiam, iam renunciatos per Apostolicas sub plumbo Litteras, Sacrorum Antistites publicavit, scilicet:

ARCHIEPISCOPUM:

Tranensem ac Barolensem, Iosephum Leo, iam episcopum Nicotriensem et Tropiensem.

EPISCOPOS:

Anotensem, Ioannem Mc. Cort, coadiutorem episcopi Altunensis.

Monopolitanum, Augustinum Migliore, iam episcopum titularem Domitianopolitanum.

Iaffnensem, Iosephum Brault.

IV. - SACRI PALLII EXPOSTULATIO ET CONCESSIO

Tandem Beatissimus Pater sacrum Pallium expostulatum concessit ecclesiis: patriarchali *Hierosolymitanae* et metropolitanis *Tranensi, Calaritanae, Coloniensi.*

LITTERAE APOSTOLICAE

I

INSULA CELEBES EIQUE CONTINENTES MINORES INSULAE A VICARIATU APOSTOLICO BATAVIENSI SEPARANTUR ET IN NOVAM PRAEFECTURAM APOSTOLICAM DE CELEBES NUNCUPANDAM ERIGUNTUR.

BENEDICTUS PP. XV

Ad futuram rei memoriam. — Nobis supremum Ecclesiae clavum obtinentibus illud imprimis cordi est, ut christiani gregis tutiori custodiae ex aucto Pastorum numero provideamus. Cum igitur, ad nomen christianum in Indiarum Neerlandicarum insulis latius atque citius propagandum, opportunum visum sit consilium territorium Vicariatus Apostolici Bataviensis, hucusque iam pluries dismembratum, ulteriori divisioni subiicere, ab eodem Insulam Celebes aliasque eidem adiacentes separando, ex quibus nova efformaretur Praefectura Apostolica, aliis operariis evangelicis assignanda; Nos, omnibus rei momentis attento ac sedulo studio perpensis cum VV. FF. NN. S. R. E. Cardinalibus negotiis Propagandae Fidei praepositis, haec quae infrascripta sunt decernenda existimavimus. Nimirum, ex certa scientia et matura deliberatione Nostris deque Apostolicae Nostrae potestatis plenitudine, praesentium vi perpetuumque in modum, Insulam vulgo *Celebes* eidemque continentes alias minores Insulas a Vicariatu Apostolico Bataviensi separamus, easque in Praefecturam Apostolicam *de Celebes* nuncupandam erigimus. Propterea volumus, ut haec nova Praefectura Apostolica *de Celebes* intra fines suos residentias civiles vulgo *de Menado* ac *de Celebes* cum adnexis (*Onderhoorigheden*) complectatur, eandemque Missionariorum a Sacro Corde Iesu apostolicis curis committimus. Porro haec statuimus, decernentes praesentes Litteras Nostras firmas, validas atque efficaces semper exstare ac permanere, suosque plenos atque integros effectus sortiri atque obtinere, illisque ad quos pertinent sive pertinere poterunt plenissime suffragari, sicque rite iudicandum esse ac definiendum, irritumque ex nunc et inane fieri si quidquam secus super his, a quovis, auctoritate qualibet, scienter sive ignoranter, attentari contigerit. Non obstantibus contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die XIX novembris MCMIX, Pontificatus Nostri anno sexto.

P. CARD. GASPARRI, *a Secretis Status.*

II

IN IAPONICO IMPERIO APOSTOLICA DELEGATIO CONSTITUITUR EIDEMQUE ETIAM COREA ET INSULA FORMOSA COMMITTUNTUR.

BENEDICTUS PP. XV

Ad perpetuam rei memoriam. — Quae catholico nomini aeternaeque fidelium saluti bene, prospere ac feliciter eveniant, ea ut mature praestemus, Nos admonet supremi Apostolatus munus, quo in terris, licet immeriti, fungimur. Hoc ducti consilio, fidei catholicae incremento per universum terrarum orbem advigilamus et ad populos etiam longo disiunctos spatio oculos mentis Nostrae convertimus. Iam vero minime Nos latet fidem catholicam iam pridem in Iaponiam a divo Francisco Xaverio invectam illas illustrasse gentes, postea vero teterrimis obtenebratam calamitatibus diu delituisse, donec denuo, superiore saeculo, veluti nova felicioris aetatis aurora populis illis illuxit. Neque ignoramus anno MDCCCLXXXXI fel. rec. Decessorem Nostrum Leonem PP. XIII ut enascenti illi Ecclesiae robur adderet, ecclesiasticam in eodem Imperio hierarchiam excitasse, Metropolitana Sede in urbe Tokiensi, universae regionis principe, constituta. Nunc autem non sine magna laetitia comperimus, aliis ibi institutis Missionibus novisque eo missis Evangelii praeconibus, uberrimos in illis insulis catholicam religionem progressus obtinuisse, ideoque in eam mentem venimus christianum nomen in illis regionibus singulari Pontificiae voluntatis significatione firmare. Idcirco, collatis consiliis cum VV. FF. NN. S. R. E. Cardinalibus negotiis Propagandae Fidei praepositis, ut, novo supposito robore atque impulsu submotisque quae forte obstent difficultatibus, amplioribus vigeat religio incrementis, pariterque ut benevolam propensionem Nostram erga Iaponiae nobilissimam gentem testemur luculenter, Motu proprio atque ex certa scientia et matura deliberatione Nostris deque Apostolicae Nostrae potestatis plenitudine, praesentium vi constituimus, ut Apostolica Delegatio in Iaponico Imperio habeatur, huiusque vigilantiae et curis, praeter Iaponicam regionem universam, Coream etiam Formosamque insulam committimus. Decernentes praesentes Litteras firmas, validas atque efficaces semper exstare ac permanere, suosque plenos atque integros effectus sortiri atque obtinere, illisque ad quos pertinent, sive pertinere poterunt, nunc et in posterum plene suffragari; sicque rite iudicandum esse ac definiendum, irritumque ex nunc et inane fieri, si quidquam

secus super his, a quovis, auctoritate qualibet, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die XXVI novembris MCMXIX, Pontificatus Nostri anno sexto.

P. CARD. GASPARRI, *a Secretis Status.*

III

E SEIUNCTIS A BEURONENSI CONGREGATIONE ABBATIIS DE MARETIOLO ET REGINAE CAELI DE LOVANIO ITEMQUE E SEPARATA, A CONGREGATIONE BRASILIENSI, ABBATIA SANCTI ANDREAE DE « ZEVENKERKEN » PROPE BRUGAS, NOVA EFFORMATUR CONGREGATIO BENEDICTINA TITULO ANNUNTIATIONIS BEATAE MARIAE VIRGINIS.

BENEDICTUS PP. XV

Ad perpetuam rei memoriam. — Ordo a divo Benedicto fundatus, nimirum a Patriarcha Monachorum Occidentalium, iugiter per saecula ab illius erectione ad nostra usque tempora, eximiis tum de Ecclesia Dei, tum de civili societate meritis inclaruit. Coenobia illius, piorum monachorum sanctimonia et virtutibus celeberrima, tutum, licet inter barbarorum incursiones, humanis literis et disciplinis atque artibus asylum praebuerunt; neque in dubium vocari potest gravi illa tempestate in universam fere Europam sapientiae lumen e Benedictinis claustris emicuisse. Iure igitur meritoque Romani Pontifices Nostri Decessores erga Ordinem sancti Benedicti grati animi sensus exhibere maturarunt atque Abbatias Ordinis singularibus privilegiis nobilitarunt, auxerunt. Nos quidem, hoc sapienti ducti consilio, ea decernere satagimus quae in Ordinis enunciati Congregationum bonum atque emolumentum cedant, cumque, ob temporum vicissitudines et mutatum plurium Europae nationum statum, in praesens contingat ut Abbatiae Benedictinae de Maretiolo et Reginae Caeli de Lovanio ad Congregationem Beuronensem pertinentes, nec non Abbatia Sancti Andreae de *Zevenkerken*, prope Brugas, ad Congregationem Brasiliensem pariter Ordinis sancti Benedicti iuncta, enixas Nobis preces porrexerint, ut separatae a Congregationibus quibus hucusque unitae erant, in unam novam Congregationem efformandam, ex impetrata Apostolica venia, coire queant, Nos optatis his annuendum, quantum in Domino possumus, existimavimus.

Quae cum ita sint, collatis consiliis cum VV. FF. NN. S. R. E. Cardinalibus Congregationi de Religiosis praepositis auditoque suffragio dilecti filii Abbatis Primatis Ordinis sancti Benedicti, cui rite commissum est negotium omnia rei adiuncta perpendendi, haec quae sequuntur Apostolica Nostra auctoritate per praesentes statuimus. - I. Abbatiae sancti Benedicti de Maretiolo et Reginae Caeli de Lovanio e Congregatione Beuronensi separantur in perpetuum; pariter in perpetuum Abbatia sancti Andreae de *Zevenkerken* e Congregatione Brasiliana seiungitur. - II. Hae tres Abbatiae unam in posterum Congregationem Ordinis sancti Benedicti efformabunt, quae praesentium Apostolicarum Litterarum vi canonice erigitur sub titulo Annuntiationis Beatae Mariae Virginis, eandemque volumus ad Confoederationem Benedictorum nigrorum, aequo iure ac ceteras Congregationes, pertinere. - III. Tam Congregatio Beuronensis, quam Congregatio Brasiliensis, per praesens dismembrationis actum, nullum omnino detrimentum in suis iuribus ac privilegiis, qua Congregationes, referant, iisque plene uti antea fruantur - IV. Monachis et conversis Abbatiarum praedictarum, qui novae Congregationi nomen dare noluerint, fas siet ut, intra sex menses a praesentium Literarum Nostrarum publicatione, transeant in ea Monasteria quae ipsi sibi elegerint ex Abbatiis Congregationis cui hucusque adhaeserunt, impetrato consensu Abbatis et praepositi Conventus ac Monasterii ad quod transire velint, servatisque ceteris de iure servandis. - V. Qui ita transire voluerint professi votorum simplicium bona sua sine fructibus maturatis ad novum Monasterium transferant. Bona vero, si quae Monasterio professionis eorum legitime dono dederint, huic remaneant. Si quod in hoc negotio oriatur dubium vel difficultas, res componatur inter Abbates aut ad sacram Congregationem de Religiosis deferatur. - VI. Professi qui in propria Monasteria, lege obstante civili, redire nunc prohibeantur, et in aliud Monasterium transire nolint, aut ibi non recipiantur, in Monasteriis Congregationis respectivae degant, donec reditus eis pateat. Sed pro eorum sustentatione Monasterium professionis, quod ad victum et vestitum, aequam compensationem praestare teneatur si religiosi laboribus impares existant aut extraordinariis expensis indigeant. - VII. De communi aerario Congregationis Beuronensis Monasteriis modo ab ea separatis pars pecuniae numeretur, quae, debitis solutis, eis obtingit. - VIII. Suffragia pro defunctis, quae hucusque communia erant, in posterum quaelibet Congregatio pro suis tantum persolvat; unum tantum pro duobus fundatoribus Congregationis Beuronensis in separatis ab ea Monasteriis Maretiolensi et Lovaniensi retineatur et legatur memoria erectionis Abbatiae Beuro-

nensis. - IX. Abbatia Monialium sanctae Scholasticae de *Maredret* a Congregatione Beuronensi independens esto, et dilecto filio Abbati Primati Ordinis interim subiecta remaneat, quousque ab hac Sancta Sede aliquid definitive statuatur. Haec statuimus, edicimus, mandamus, decernentes praesentes Literas firmas, validas atque efficaces semper exstare ac permanere, suosque plenos atque integros effectus sortiri atque obtinere, illisque ad quos pertinent, sive pertinere poterunt, nunc et in posterum amplissime suffragari; sicque rite iudicandum esse ac definiendum, irritumque ex nunc et inane fieri, si quidquam secus super his, a quovis, auctoritate qualibet, scienter sive ignoranter attentari contigerit. Non obstantibus Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis, ceterisque omnibus speciali licet atque individua mentione ac derogatione dignis in contrarium facientibus quibuscumque.

Datum Romae apud sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die XX februarii MCMXX, Pontificatus Nostri anno sexto.

P. CARD. GASPARRI, *a Secretis Status.*

IV

ECCLESIA SANCTI FRANCISCI ASSISIENSIS, MINORUM CONVENTUALIUM, CRACOVIAE, BASILICAE MINORIS DIGNITATE AC TITULO HONESTATUR.

BENEDICTUS PP. XV

Ad perpetuam rei memoriam. — Cracoviae in Polonia sacra exstat, cum continenti claustro, aedes, quae, tum antiquitate, tum molis amplitudine, tum artis monumentis, tum germana christianae plebis religione praefulgens, iure meritoque inter potiora Poloniae templa recensetur; quamque religiosa familia Fratrum Minorum Conventualium, veluti almam omnium sui Ordinis in Polonia ecclesiarum matrem et altricem, colit atque agnoscit. Et re quidem vera sacra haec aedes prima in Poloniae regno Fratres Conventuales excepit, eosque misit ad alias ecclesias in ipsius regni provinciis fundandas. Inde primi ex Polonica gente Minores Conventuales, divinis humanisque disciplinis imbuti et fidei propagandae studio ducti, ad longinquas Lithuaniae et Russiae plagas prodierunt, sollertes in messem Domini operarii, quorum nonnulli, quam severant frugem, irrigare sanguine non dubitarunt, gloriosum pro Christi nomine martyrium obeuntes. Ecclesia autem a Boleslao Pudico rege, anno MCCLVII

erecta et Conventualibus Fratribus donata, primum dicata est SSmo Christi Corpori, postea divi Francisci Assisiensis titulum assumpsit, eandemque per longam saeculorum seriem Cracovienses Antistites et Poloniae Reges ac proceres novis continuis operibus auxerunt et privilegiis singularibus decorarunt. Illud quidem memorare iuvat ecclesiam ipsam, licet gravissimas vicissitudines perpessam et modo hostili manu spoliatam, modo igni consumptam, nihilominus nunquam funditus fuisse deletam vel obliteratam, et brevi, favente Deo, ad pristinum decus rediisse. Medio etiam saeculo nuper elapso, immane eam incendium vastavit, sed, corrogata protinus a civibus universis stipe, novo et maiori in praesens, a fundamentis restituta, splendore renidet. Mirificis artis monumentis dives et pretiosa supellectile referta, sacra ipsa aedes pluribus Beatorum Caelitum relliquiis nobilitatur. Corpora Fratrum Minorum Conventualium in odium fidei a Tartaris necatorum in ea asservantur, ibique etiam sepulchra adsunt plurium piorum Poloniae Principum atque in primis sepulchrum Boleslai Pudici regis. Pervetusta imago Dolorosae Virginis in ligno depicta, multis miraculis et caelestibus signis inclyta, summaque populi veneratione celeberrima, in eiusdem templi praenobili sacello exstat, eandemque ad iconem invisendam turmatim, etiam e longinquis regionibus, fideles confluunt. Iamvero cum dilectus filius Marianus Sobolewski, custos Conventus et rector ecclesiae Fratrum Minorum Conventualium Cracoviae, de consensu Superiorum et vota exprimens universorum Fratrum Provinciae Polonicae nunc resurgentis, Nos enixis precibus flagitaverit, ut ecclesiam ipsam sancti Francisci Assisiensis ad titulum et dignitatem Basilicae Minoris evehere dignaremur, Nos, animo repetentes gloriosas inclyti illius templi memorias, optatis his annuendum ultro libenterque existimavimus. Quae cum ita sint, collatis consiliis cum VV. FF. NN. S. R. E. Cardinalibus Sacris tuendis Ritibus praepositis, Apostolica Nostra auctoritate, praesentium vi perpetuumque in modum, ecclesiam in honorem sancti Francisci Assisiensis Deo dicatam in civitate Cracoviensi, coenobio continentem Ordinis Fratrum Minorum Conventualium, Basilicae Minoris titulo ac dignitate condecoramus, singulis privilegiis atque honorificentiis illi attributis quae Minoribus Almae huius Urbis Basilicis de iure competunt. Haec concedimus, edicimus, decernentes praesentes Nostras Literas firmas, validas et efficaces semper exstare ac permanere, suosque plenos atque integros effectus sortiri atque obtinere, illisque ad quos pertinent, sive pertinere poterunt, nunc et in posterum amplissime suffragari; sicque in praemissis rite iudicandum esse ac definiendum, irritumque ex nunc et inane fieri si quidquam secus super his, a quovis, auctoritate qualibet, scienter

vel ignoranter attentari contigerit. Non obstantibus contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die XXIII februarii MCMXX, Pontificatus Nostri anno sexto.

P. CARD. GASPARRI, *a Secretis Status.*

V

TEMPLUM ABBATIALE BEATAE MARIAE VIRGINIS IN CAELUM ASSUMPTAE, LOCI « ETTAL » IN BAVARIA, AD BASILICAE MINORIS DIGNITATEM EVEHITUR.

BENEDICTUS PP. XV

Ad perpetuam rei memoriam. - Inter potiora atque illustriora Bavariae sanctuaria templum illud iure meritoque accensetur, quod, in honorem Beatae Mariae Virginis in Caelum Assumptae erectum penes abbatiam Ordinis sancti Benedicti, loci vulgo *Ettal* appellati, prostat. Hac enim in sacra aede antiqua populi religione colitur statua ex marmore Virginis Deiparae, quam specie formosissimam et ore suavissimam, a Pisanae scholae artificibus sculptam, saeculo decimoquarto Lodovicus Bavarus imperator ex Italia asportasse fertur. Traditum quoque est ipsum Imperatorem enunciatam statuam brachiis gestantem, ecclesiae et continentis monasterii fundamenta iecisse. Ab eo tempore ad praesens usque aevum, ob gratias et prodigia thaumaturgae Virginis intercessione patrata, innumeri turmatim ad Ettalense templum confluxere fideles, non modo ex tota Bavaria, sed ab Austria, Hungaria, Germania, aliisque dissitis regionibus. Ecclesia autem saeculo decimoctavo a fundamentis restituta, campanaria turri et sacrario a gubernio Bavarico ingenti sumptu munita, divite quoque et copiosa sacra supellectili pollet. Neque silentio praetereundum arbitramur plures Romanos Pontifices Nostros Decessores conspicuis ipsum sanctuarium privilegiis atque indulgentiis nec non reliquiis insignibus locupletasse. Ettalense monasterium quinque post saecula a fundatione, anno MDCCCIII, per nefas suppressum, ineunte praesenti saeculo, abbatis Schyrensis et Baronis de Cramer-Hlett opera et pecunia innovatum, nunc seminario et gymnasio publico gaudet pro iuvenibus in Ecclesiae spem et civilis societatis bonum instituendis. Neque interrupta manet frequentia peregrinorum ad sanctuarium Virginis undique occurrentium, atque inde veluti e fonte perenni

innumera in christianam plebem charismata promanant. Quare, cum dilectus filius Willibaldus Wolfsteiner, hodiernus abbas coenobii Ettalensis, Ordinis sancti Benedicti, vota exprimens monachorum suorum, ad fovendam augendamque Bavarici populi erga Virginem pietatem, enixis Nos precibus flagitaverit, ut suo continuam monasterio ecclesiam, Assumptae in Caelum Virgini dicatam, titulo ac dignitate Basilicae Minoris cohonestare dignemur, hisque precibus gravissima accedant suffragia tum Ordinarii Monacensis et Frisingensis, tum Abbatis Primatis Ordinis sancti Benedicti, Nos, animo repetentes inclytas celeberrimi illius sanctuarii memorias, optatis his annuendum ultro libenterque existimavimus. Quae cum ita sint, collatis consiliis cum VV. FF. NN. S. R. E. Cardinalibus sacris tuendis Ritibus praepositis, abbatialem ecclesiam, Ettalensi monasterio Ordinis sancti Benedicti continentem, Deo sacram in honorem Beatae Mariae Virginis in Caelum Assumptae, Apostolica Nostra auctoritate, praesentium vi perpetuumque in modum, ad titulum ac dignitatem Basilicae Minoris evehimus, illique omnia ac singula privilegia atque honorificentias tribuimus, quae Minoribus almae huius Urbis Basilicis de iure competunt. Haec concedimus, edicimus, mandamus, decernentes praesentes Literas Nostras firmas, validas atque efficaces semper exstare ac permanere, suosque plenos atque integros effectus sortiri atque obtinere; illisque ad quos pertinent, sive pertinere poterunt, nunc et in posterum amplissime suffragari; sicque rite iudicandum esse ac definiendum, irritumque ex nunc et inane fieri si quidquam secus super his, a quovis, auctoritate qualibet, scienter sive ignoranter attentari contigerit. Non obstantibus contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die XXIV februarii MCMXX, Pontificatus Nostri anno sexto.

P. CARD. GASPARRI, *a Secretis Status.*

EPISTOLAE

I

AD R. D. DOMINICUM MARIANI, PRAELATUM DOMESTICUM, CUIUS OPUS CATECHISTICUM LAUDIBUS PROSEQUITUR.

Dilecte fili, salutem et apostolicam benedictionem. — Edito in lucem tertio volumine tuarum de Catechismo lectionum, opus tu quidem conclusisti cui videmus meritam dari laudem praeclarae cuiusdam opportunitatis. Quisquis enim de salute sollicitus est studiosae iuventutis, hodie ex disciplina *laica*, ut aiunt, tantis obnoxiae periculis, plurimum interesse intelligit, ut qui praesertim e scholis elementorum excesserunt, diligenter, magistro Clero, institutis sanctae religionis informentur. Hanc tu ob causam, ut profiteris in prooemio, te contulisti ad scribendum, eo consilio ut plenam explicationem dumtaxat doctrinae christianae adolescentulis nostris offerres, recte existimans, qui bene se cognitione veritatis armassent, ipsos facile suam fidem ab impugnatione defensuros. Nec vero neglexisti inimicos, hoc tempore, catholicae fidei praecipuos eosque in duplex genus dispertitos, in texendo isto opere, attendere, adversus utrosque convincens catechismi catholici et dogmata et praecepta tum rationi consentanea esse aut certe non contraria, tum a Deo revelante Ecclesiae esse tradita. Quod autem professus sis, id te fideliter praestare affirmant homines huius disciplinae peritissimi, quibus videntur tui libri etiam propter idoneam rerum copiam lucidumque ordinem valde commendabiles. Nos igitur ex animo tibi gratulamur, dilecte fili, atque ut ingenii, studii pietatisque tuae fructus quam plurimis ad christianam sapientiam vel discendam vel docendam evadat, Deo favente, perutilis, vehementer optamus. Ita illam hic laboris tui mercedem accipies quae tibi in votis debet esse; sed altera eaque multo amplior te manet in caelis ubi « qui ad iustitiam erudiunt multos, « (fulgebunt) quasi stellae in perpetuas aeternitates ». Cuius auspex sit apostolica benedictio, quam tibi in testimonium benevolentiae paternae amantissime impertimus.

Datum Romae apud sanctum Petrum, die XXXI mensis ianuarii anno MCMXX, Pontificatus Nostri sexto.

BENEDICTUS PP. XV

II

AD IOSEPHUM S. R. E. CARD. FRANCICA-NAVA, IN XXV NATALI EIUS ARCHIEPISCOPATUS CATANENSIS.

Dilecte fili Noster, salutem et apostolicam benedictionem. — Fecisti haud ita pridem pro tua modestia, ut nemini significares, quo die abhinc annis quinquaginta sacerdotium inivisses. Eius igitur commemoratio diei, qui faustus in primis haberi solet, insciis omnibus quos nosti - et multos quidem - studiosos tui, apud te tacita praeteriit. Verum quo pacto prohiberes eos meminisse quotus esset hic annus, quum te ista ecclesia pastore diligentissimo uteretur? Itaque hoc Nobis sane libentibus affertur, quod tua egregie illustrat promerita, natalem quintum et vicesimum archiepiscopatus tui Catanensis communibus istius Cleri populique laetitiis propediem celebratum iri. Cuius Nos gratulationis ex animo participes, ea tibi, volumus, non solum pietatem erga te filiorum, sed Nostram etiam in te benevolentiam declaret. Quare una cum his litteris munusculum accipe a Nobis, triplicem tabulam in qua tu contemplanda non tam artificis manum, quam animum dantis intueare. Deus vero lectissimis te muneribus augeat, precamur; eorumque sit auspex, dilecte fili Noster, apostolica benedictio quam tibi singulari cum caritate impertimus.

Datum Romae apud sanctum Petrum, die v mensis martii MCMXX, Pontificatus Nostri anno sexto.

BENEDICTUS PP. XV

III

AD R. P. D. ALOISIUM MARIAM MARELLI, EPISCOPUM BERGOMENSEM: DE PRAESCRIPTIONIBUS SEDIS APOSTOLICAE IN RE SOCIALI NON NEGLIGENDIS, IMMO RELIGIOSISSIME SEQUENDIS.

Venerabilis frater, salutem et apostolicam benedictionem. - Soliti Nos quidem Bergomates nostros, utpote qui christianis moribus institutisque in exemplum florerent, libentissime respicere, admodum aegre non bonos rumores excepimus de quibusdam popularibus motibus qui nuper istic exstitissent. Profecto non est mirum, si *inimicus homo*, cum

iam pridem de ista dominici agri ubertate tabesceret, sedulusque aucuparetur nocendi opportunitatem, hac miserrimorum temporum occasione usus sit, ut in laeta foecundaque segete *zizania superseminaret*. At vero mala semina, quae, si semel radices egerint, possunt ipsas fruges opprimere, omnino, quantum est in Nobis, prohibere debemus ne succrescant; Nobis enim totius agri mystici curam Dominus demandavit. Itaque his te litteris appellamus, venerabilis frater, non quod de tua diligentia dubitemus, cuius in hac ipsa causa documentum dedisti, sed quia opportunum ducimus dilectos filios, te interprete, hortari, ut in officio permaneant: id quod alacriore etiam voluntate facturos confidimus, cum tuae viderint Nostram suffragari auctoritatem.

Principio sciant omnes, cupimus, vehementer Nobis probari quod, cum, iam quiescentibus armis, ad intermissa opera vulgo reditus fieret, tu, venerabilis frater, novis tenuiorum necessitatibus occurrens, dioecesano Consilio adhibito, proprium Officium institueris opificum rationibus, pro eorum varietate, provehendis. Optimum enimvero instituti genus valdeque frugiferum, si quidem recte, id est religione magistra, gubernetur; secus quantam perturbationem civitati possit afferre, satis superque apparet. Ergo qui rei praesunt eiusmodi, quae cum communi salute arcte cohaeret, ante omnia necesse est christianae sapientiae de re sociali doctrinas, memorandis encyclicis *Rerum Novarum* aliisque Apostolicae Sedis litteris traditas, ob oculos semper habeant, easque religiosissime sequantur. Illa praesertim meminerint: in hoc vitae exiguo cursu miseriisque omnis generis obnoxio, nemini licere esse beato; beatitatem veram absolutamque et eam sempiternam, tamquam aetatis bene actae praemium, nobis esse in caelis propositam; illuc nos, quidquid agamus, spectare oportere; ob eam ipsam causam non tam diligentes esse debere in nostris iuribus quam in servandis officiis; sed tamen in hac quoque mortali vita fas esse nostram, quoad possimus, emendare fortunam, commodioremque statum nobis quaerere; ad commune autem bonum nullam rem plus valere quam concordiam conspirationemque omnium ordinum; huius vero conciliatricem maximam esse christianam caritatem. Videant igitur quam male opificum utilitati consulerent qui, se professi meliorem eis vitae condicionem paraturos, unice se ad haec fluxa et caduca potiunda adiutores praeberent, eorumque animos non solum, officiorum christianorum admonitu, moderari negligerent, sed infestiores etiam facerent locupletibus, idque ea vi et acerbitate verborum, qua concitare multitudines ad civilis societatis eversionem alieni a nobis homines consuevissent. Ad hoc tantum periculum avertendum erit, venerabilis frater, vigilantiae tuae, quotquot operariorum

utilitatibus proprie studeat, eos, ut instituisti, commonefacere, ut, procul ab intemperantia linguae *socialistis* usitata, omnem operam suam, tum in agenda, tum in propaganda defensione huius causae, penitus perfundant christiano spiritu; qui si desit, nimium quantum obesse possunt, certe prodesse non possunt. Tibi autem omnes dicto audientes iam fore, sperare Nobis libet; quod si quis renuerit, eum a suscepto munere sine dubitatione removebis.

Sed enim ad hanc, quae proposita est, christianam elevationem, ut dicitur, humiliorum plus conferant oportet, qui plus habent, divino munere beneficioque, facultatis. Ita quotquot loco vel ingenii cultura ceteros antecedunt, ne recusent consilio, auctoritate, voce operariis adesse, varia praesertim quae sunt providenter instituta fovendo. Qui autem opibus abundant, nolint suas cum proletariis rationes ad summum ius exigere, sed aequitatis potius norma metiri. Quin vehementer iis auctores sumus, ut in hoc se gerant vel indulgentius, largeque et libera liter, quamplurimum potuerint, de suo concedant atque remittant. Commode in ipsos cadit illud Apostoli ad Timotheum: *divitibus huius saeculi praecipe... facile tribuere, communicare.*[1] Quo quidem pacto tenuium animos, quos aviditatis opinio a se abalienavit, sensim sibi reconciliabunt. - Ceterum qui inferioris loci fortunaeque sunt, hoc probe intelligant, varietatem ordinum in civili societate a natura proficisci atque a Dei voluntate denique esse repetendam: *quoniam pusillum et magnum ipse fecit;*[2] et quidem ad commoda et singulorum et communitatis aptissime. Iidem sibi persuadeant, quantumvis sua industria, opitulantibus bonis, ad meliora profecerint, semper sibi reliquam, ut ceteris hominibus, non exiguam dolorum materiam fore. Quapropter, si sapient, nec ad altiora quam queant attingere, frustra enitentur, et quae mala defugere non possint, ea quiete et constanter perferent in spem bonorum immortalium.

Itaque Bergomates, pro singulari eorum in Apostolicam hanc Sedem pietate et observantia, rogamus obsecramusque, ne se decipi patiantur horum fallaciis, qui mirifica quaedam pollicendo, ipsos nituntur ab avita fide divellere, ut ad miscenda turbandaque violenter omnia deinceps impellant. Non vim inferendo nec ordinem perturbando iustitiae veritatisque causa defenditur: illa autem eiusmodi arma sunt, quibus qui utantur, ipsi se ante omnes graviter vulnerent.

Iam vero contra istos tam perniciosos fidei catholicae civilisque societatis hostes, sacerdotum est maximeque parochorum, coniunctissimis

[1] I *Tim.*, VI, 17-18.

[2] *Sap.*, VI, 8.

inter se animis tibique, venerabilis frater, perstudiose obsequentibus, fortiter contendere. Nemo ex iis iam putet rem hic agi a sacri ordinis ministerio alienam, propterea quod in genere agatur oeconomico, quando hoc ipso in genere sempiterna animarum salus periclitatur. Quare in suis officiis hoc numerent, volumus, quantum studii, vigilantiae, laboris possint, tantum ad socialem disciplinam actionemque conferre, atque eos qui hac in re ad nostrorum utilitatem recte versentur, omni ope fovere. Simul vero, quos habent suae curae concreditos, diligenter cum christiana vivendi praecepta doceant, tum de *socialistarum* insidiis erudiant, tum etiam ad rei familiaris incrementa promoveant, illud tamen semper admonentes, quod impense orat Ecclesia: *sic transeamus per bona temporalia ut non amittamus aeterna.*

Interea Nos divinae benignitatis vobis omnibus precari munera non cessabimus: quorum auspicem peculiarisque benevolentiae Nostrae testem, apostolicam benedictionem tibi, venerabilis frater, et clero populoque tuo amantissime impertimus.

Datum Romae apud sanctum Petrum, die XI mensis martii MCMXX, Pontificatus Nostri anno sexto.

BENEDICTUS PP. XV

ACTA SS. CONGREGATIONUM

SUPREMA SACRA CONGREGATIO S. OFFICII

I

DECRETUM

CIRCA « LES FAITS DE LOUBLANDE »

In generali consessu habito feria IV, die 10 martii 1920, facta relatione de praetensis visionibus, revelationibus, prophetiis, etc., quae sub appellatione *Les faits de Loublande* evulgantur, et examinatis scriptis quae ad eadem referuntur, Emi ac Rmi Dni Cardinales in rebus fidei et morum Inquisitores Generales, praehabito DD. Consultorum voto, decreverunt: « Mature perpensis omnibus, S. Congregatio declarat prae- « tensas visiones, revelationes, prophetias, etc., quae sub appellatione *Les « faits de Loublande* vulgo designari solent, nec non scripta quae ad « eadem referuntur, non posse probari ».

Et insequenti feria V, die 11 eiusdem mensis et anni, Sanctissimus D. N. Benedictus divina Providentia Papa XV, in solita audientia R. P. D. Assessori S. Officii impertita, resolutionem Emorum ac Rmorum Patrum approbavit, confirmavit et in *Acta Apostolicae Sedis* referri praecepit.

Datum Romae, ex aedibus S. Officii, die 12 martii 1920.

A. Castellano, *Supremae S. C. S. Off. Notarius.*

II

SUBMISSIO AUCTORIS OPERIS DAMNATI

Alexander Favero, alter ex auctoribus libri, cui titulus: *S. E. monsignor arcivescovo L. Puecher-Passavalli, predicatore apostolico, vicario di S. Pietro; ricordi e lettere (1870-1897)*, decreto S. Indicis Congregationis diei 13 ian. 1913 proscripti et in Indicem librorum prohibitorum inserti, se subiecit et opus reprobavit.

Datum Romae, ex aedibus S. Officii, die 12 martii 1920.

A. Castellano, *Supremae S. C. S. Off. Notarius.*

SACRA CONGREGATIO CONSISTORIALIS

I

TRIDENTINA

DECRETUM QUO TRIDENTINA DIOECESIS S. SEDI IMMEDIATE SUBIICITUR

Sedes episcopalis Tridentina, quae, primum Patriarchatui Aquileiensi subdita, dein Sanctae Sedi immediate subiecta erat, anno 1825 suffraganea reddita est Metropolitanae ecclesiae Salisburgensi. Mutatis vero in praesenti conditionibus et adiunctis, quorum causa Tridentina Sedes obnoxia facta fuerat metropoliticae iurisdictioni Salisburgensi, visum est expedire, ut praecedens memoratae dioecesis status redintegretur: idque Ssmus Dominus Noster Benedictus Pp. XV, rebus omnibus rite perpensis, fieri iussit.

Quapropter, in exsecutionem Apostolici mandati, Sacra haec Congregatio, auditis Archiepiscopo Salisburgensi et Episcopo Tridentino, suppleto, quatenus opus sit, quorum intersit vel sua interesse praesumant consensu, hoc Consistoriali decreto dioecesim Tridentinam a provincia ecclesiastica Salisburgensi separat ac seiungit, eamque denuo immediate Sanctae Sedi subiectam declarat et constituit ad tramitem iuris, contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus Sacrae Congregationis Consistorialis, die 24 februarii 1920.

✠ C. Card. De Lai, Ep. Sabinen., *Secretarius.*

L. ✠ S.

† V. Sardi, Archiep. Caesarien., *Adsessor.*

II

DECRETUM

PRO SOLEMNI CANONIZATIONE BEATORUM GABRIELIS A VIRGINE PERDOLENTE, MARGARITAE MARIAE ALACOQUE ET IOANNAE DE ARC.

Omnibus feliciter expletis, quae iuxta sacros canones praemitti praescripta sunt, ut beati Servi Dei Gabriel a Virgine perdolente, clericus professus Congregationis Passionis, Margarita Maria Alacoque et

Ioanna de Arc, Virgines, in Sanctorum albo recenseantur; Ssm̃us D. N. Benedictus Pp. XV, in huius diei Consistorio, proximam festivitatem Ascensionis D. N. I. C., die XIII mensis maii, pro solemni Canonizatione beatorum Gabrielis a Virgine perdolente et Margaritae Mariae Alacoque assignavit, dominicam vero sequentem pro Ioanna de Arc. Insuper nonnullos ante dies, hoc est VII maii, novum Consistorium fieri decrevit in quo sententiam Episcoporum in re tanti momenti exquirat. Et ad hunc finem praescribit ut omnes Antistites, qui sunt intra centesimum ab Urbe lapidem, si possint, Romam petant et praefatis Canonizationis solemniis adsistant, etiamque, nisi grave aliquid obstet, Consistorio diei VII maii intersint, votum suum edituri. Ceteros Italiae et proximarum regionum Archiepiscopos et Episcopos, ut romanum iter ad eundem finem aggrediantur, peramanter invitat. Remotiores vero de hac tam iucunda et extraordinaria solemnitate certiores reddit. Ne autem frequentibus ad Urbem itineribus nimium graventur Episcopi, Sanctitas Sua benigne indulget ut, qui hac occasione Romam advenerint et memoratis solemniis interfuerint, eximantur ab obligatione visitandi sacra Limina prima proxima vice.

Datum Romae, ex aedibus Sacrae Congregationis Consistorialis, die 8 martii 1920.

✠ C. Card. De Lai, Ep. Sabinen., *Secretarius.*

L. ✠ S.

† V. Sardi, Archiep. Caesarien., *Adsessor.*

MONITUM

CAEREMONIARUM PRAEFECTI

Rm̃i Archiepiscopi et Episcopi qui, iuxta adnexum S. Congregationis Consistorialis convocationis decretum, Romae sacris canonizationum Solemniis intererunt, oportet ut quamprimum subscripto Apostolicarum Caeremoniarum Praefecto (*Piazza Capranica, 98, Roma-20*) per epistolam significent quo circiter die venturi sint, ut Praesulum numerus opportune cognoscatur, et ipsi schedulas, intimationes, nec non a Ss. Rituum Congregatione canonizandorum acta, pro Consistorio tempestive accipere possint.

Ne vero Apostolici cursores in schedularum distributione ancipites haereant de Episcoporum domiciliis, oportet ut ipsi Archiepiscopi et

Episcopi in scriptis eumdem Caeremoniarum Praefectum de suo quisque domicilio certiorem faciant.

Iidem Antistites secum deferent vestes praelatitias laneas violaceas, cum mantelleto pariter laneo violacei coloris, biretum, rocchetum, pluviale simplex ex lamina argentea, sin minus ex serico damasceno albo, amictum, mitram ex linea tela alba, et cappam laneam violaceam pro Consistorio; quibus vero cappae praesto non sint, ex benignitate Sanctissimi Domini nostri Papae, ad Consistorium fas erit accedere indutos mantelleto supra rocchetum.

Antistites autem, Cardinalitia dignitate praefulgentes, praeter vestes et cappas cardinalitias tam *rubei* quam *violacei* coloris, pro Solemniis canonizationum habebunt calceos rubeos, amictum, planetam albam opere phrygio aureo distinctam, mitram serico-damascenam cum vimpa et superpelliceo pro capellano caudatario, qui induet vestem sericam violaceam cum crocea lanea violacei pariter coloris.

Praesules ad Ordines vel Congregationes religiosas pertinentes quoad rocchetum et qualitatem ac colorem vestium, consuetum morem servabunt.

A die 1ª maii e cappis Emorum et Rmorum S. R. E. Cardinalium, Episcoporum et officialium Curiae tollentur pelles ermellineae, et Cardinales ac Antistites aliique de capella, domo vel familia Pontificis, ad Ordines vel religiosas Congregationes non pertinentes, vestes sericas induent.

De mandato SSmi D. N. Papae.

Romae, die 8 martii 1920.

Carolus Respighi,
Protonot. Ap., Caerem. Praefectus.

L. ✠ S.

III

NOMINATIO

Ssmus D. N. Benedictus Pp. XV, S. Congregationis Consistorialis decreto, nominavit:

16 martii 1920. — R. P. D. Eugenium Giambro, episcopum Neocastrensem, *Administratorem Apostolicum dioecesis Nicotriensis et Tropiensis.*

SACRA CONGREGATIO CONCILII

BOIANEN.

SERVITII CHORALIS

Die 14 februarii 1920

QUAESTIO. - Pontificia Commissio ad Codicis canones authentice interpretandos nuper ad hanc S. Congregationem solvendum remisit dubium, a canonico theologo ecclesiae cathedralis Boianensis de sui Episcopi consensu propositum, cuius tenor hic erat: « *Il canone 416 del* « *Codice di diritto canonico stabilisce:* In statutis capitularibus iusta « designetur norma, ad quam canonici et beneficiarii in servitio altaris « fungantur per turnum tum officio celebrantis tum etiam ministerio « diaconi et subdiaconi, exclusis tamen ab hoc ministerio dignitatibus, « canonico theologo, poenitentiario, et, si praebendae distinctae habeantur, « canonicis ordinis presbyteralis. *Sebbene le fonti, addotte in calce al* « *succitato can. 416 (tra le quali Conc. Trid. sess. XXII,* De ref. *c. IV,* « *e* Caer. Ep., *c. VIII, che parlano di assistenza al Vescovo), lascino* « *intendere che il riferito disposto debba riguardare anche l'assistenza del* « *ministero di diacono e di suddiacono da prestarsi al Vescovo, pure, per* « *eliminare qualsiasi dubbio, il sottoscritto prega l'Eminenza Vostra Revma,* « *che si compiaccia chiarire se il disposto del Can. 416 succitato esenta* « *il canonico teologo ed il penitenziere dal ministero di diacono e di sud-* « *diacono anche quando pontifica il Vescovo* ».

ANIMADVERSIONES. - Argumentum ab oratore deductum per se solum ad dubium dirimendum profecto non sufficit. Ut enim in ipsa Praefatione Codicis (ed. cum notis) monemur « vix animadvertere attinet, « canones haud semper cum suis fontibus omni ex parte in sententia « congruere »; quo in casu normae adhibendae praescribuntur dilucide can. 6 n. 3 et 4, ita sane ut ius quoque vetus in adnotatione fontium recensitum, non semper praesupponatur canonibus corrigendum, sed opportunum quoque perhibeatur ad *supplendum* quod in canonibus aptum locum forte non invenerit. In casu praescriptum cap. VIII, n. 1 *Caerem. Episcop.* (cui consonant cap. IX n. 1 et cap. X n. 1) haec exhibet: « Epi- « scopo sive missam celebret vel ad Vesperas officium faciat, vel si illis

« tantummodo sit praesens, convenit suos adsistere canonicos, qui, si « in ecclesia sint distincti ordines, seu praebendae presbyterales et dia- « conales, erunt *duo primi* canonici ex ordine diaconali. Quod si forte « in aliqua ecclesia nec dignitates neque ordines distincti essent, tunc « erunt *duo primi* canonici, vel dignitates, immediate sedentes post « primam dignitatem, vel post primum canonicum ». Ut facile liquet, ab hoc praescripto quaelibet abest mentio exceptionis favore canonici theologi ac poenitentiarii: nihilque profecto impedit, quominus v. g. canonicus theologus qui praebendam possidet diaconalem, ex praescripto Caeremonialis, si sit primus vel alter in suo ordine, teneatur Episcopo in ministerio diaconi aut subdiaconi ministrare. - Quamobrem, si praescriptum istud ad normam can. 416 accipiendum sit, iam dicendum erit Codicis promulgatione *correctum et innovatum*, ita quidem ut, tum in prima, tum in altera eiusdem praescripti periodo, addendum sit « exclusis « tamen ab hoc ministerio canonico theologo ac poenitentiario ».

At vero, haec correctio, ad normam can. 2, non est de facili praesumenda, quum, immo e contrario, « omnes liturgicae leges vim suam « retinent, nisi earum aliqua in Codice *expresse* corrigatur ». Sed in casu, quin de expressa cogitare liceat, nec implicitam haberes correctionem, quum in can. 416 procul dubio non agatur nisi de chorali ordinario servitio a canonicis *erga canonicos* exhibendo: loquitur enim canon de canonicis vel beneficiariis in officio *celebrantis*, de ministeriis quibus *per turnum* fungi debeant, non solum canonici sed etiam *beneficiarii;* quae omnia nullo modo aut titulo aptari possunt adsistentiae praestandae Episcopo, a qua excluduntur beneficiari, exsulat officium celebrantis, multoque magis turni cuiuspiam notio. - Crescit haec difficultas consideranti, exceptionem in Codice concessam favore canonici poenitentiarii et theologi, si absque limitatione accipiatur, novam esse in iure, quum hucusque uterque eximeretur ab hoc ministerio praestando, *dumtaxat* dum suis specialibus detinebatur officiis audiendi confessiones aut legendi docendique (cfr. v. g. S. C. C. in Montis Alti *Oneris*, 22 dec. 1906 et iura multa ibi recensita): quamobrem nec legislator eam exemptionem directe et expresse sancire voluisse videtur, sed potius indirecte, quum prima intentio canonis 416 feratur, ut palam legenti est in « *iustam* designandam normam » pro servitio altaris, per quam normam, in singulis casibus designandam, potius quam ipsa auctoritate canonis, exceptio illa in concreto firmetur: nec absonus erit cogitatu casus, in capitulis in quibus praebendae distinctae habeantur et canonicus theologus ac poenitentiarius non sint in ordine presbyterali, ubi exceptio illa, ad hos quoque constanter et absolute extensa,

officere possit *iustitiae* constabiliendae normae, quippe quae praeter modum coarctaret numerum eorum qui in turnum ministerii advocari possent. Quidquid de hac re sit censendum, certe incongruum magis apparet, non tam per Codicem quam potius per normam servitii choralis in singulis capitulis constabiliendam, innovatum arbitrari Caeremonialis Episcoporum de quo agimus generale praescriptum.

Resolutio. - Sacra Congregatio Concilii, in plenariis Emorum ac Rmorum Patrum comitiis in Palatio Apostolico Vaticano habitis die 14 februarii 1920, proposito dubio, nimirum: *An, vi can. 416 C. I. C., canonicus theologus et poenitentiarius exempti sint ab officio diaconi et subdiaconi praestando Episcopo solemniter celebranti* respondendum censuit: *Negative, et servetur Caeremoniale Episcoporum.*

Facta autem de praemissis Ssmo Domino Nostro Benedicto Div. Prov. PP. XV relatione per infrascriptum S. Congregationis Secretarium in audientia diei insequentis, Sanctitas Sua datam resolutionem approbare et confirmare dignata est.

I. Mori, *Secretarius.*

SACRA CONGREGATIO DE RELIGIOSIS

Decretis S. C. de Religiosis, Ssmus Dnus Noster Benedictus PP. XV:

18 ianuarii 1920. — Institutum Filiarum a S. Ioseph, vulgo « Protectoras de la Infancia » nuncupatum, cuius domus princeps in civitate S. Iacobi de Cile sita est, *laudavit;*

— Instituti Sororum S. Ioseph, a Ssmo Corde Iesu, cuius domus princeps in civitate Sydneyensi sita est, *Constitutiones definitive approbavit.*

SACRA CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE

I

EPISTOLA

AD VICARIOS ET PRAEFECTOS APOSTOLICOS, QUA POTESTAS IPSIS FIT NOMINANDI VICARIUM DELEGATUM.

Reverendissime Domine,

Iuxta can. 198 Codicis I. C., Vicariis et Praefectis Apostolicis ius non competit sibi eligendi *Vicarium Generalem* sicut fas est Episcopis residentialibus; sed ipsis potestas tantum est nominandi, cum muneribus in singulis casibus determinandis, delegatum qui etiam alius esse potest quam provicarius, de quo in can. 309.

Sed cum ex alia parte opportunum videatur Superiores Missionum auctoritate pollere sibi deligendi aliquem vicarium, qui practice eadem gaudeat iurisdictione quam ius canonicum Vicariis Generalibus tribuit, non exclusa habituali potestate exsecutioni mandandi rescripta pontificia atque utendi iisdem peculiaribus facultatibus quas haec S. C. Ordinariis locorum communicat, SS. D. N. Benedictus divina Prov. PP. XV, in audientia habita ab infrascripto Cardinali Praefecto S. C. de Propaganda Fide, die 6 novembris anni 1919, haec in bonum Missionum sua benignitate concessit: I. Sanavit nullitatem actuum iurisdictionis positorum ab illis missionariis qui forsan ut vere Vicarios Generales se gesserunt. II. Elargitus est Ordinariis Missionum potestatem nominandi *Vicarium Delegatum*, si eo indigeant, cui practice concessa sit omnis iurisdictio in spiritualibus et temporalibus, qua ex Codice I. C. uti potest Vicarius Generalis in dioecesi.

Ex hac concessione, omnibus Superioribus Missionum facta, nunc tu poteris Vicarium Delegatum nominare, qui gaudeat omnibus facultatibus Vicario Generali tributis, ad normam can. 368, § 1°, 2°.

De numero autem et de officio Vicariorum Delegatorum in unaquaque Missione eadem valeant quae de Vicario Generali in Codice I. C. statuta sunt (can. 366 et seq.). - Quae dum tibi communico, Deum precor ut te sospitem incolumenque servet.

Romae, die 8 decembris 1919.

Addictissimus

G. M. CARD. VAN ROSSUM, *Praefectus.*

C. Laurenti, *Secretarius.*

II

DECRETUM

DESIDERATUS S. R. E. CARD. MERCIER, ARCHIEPISCOPUS MECHLINIENSIS, NOMINATUR PRAESES IN UNIVERSA REGIONE BELGICA PIAE UNIONIS CLERI PRO MISSIONIBUS.

Ut gravissimo officio, quod Ecclesiae incumbit praedicandi Evangelium per universum orbem, christifideles pro suis viribus validius cooperentur, nihil magis conferre potest quam eorum studium ad tam nobile opus, impensa atque adsidua sacerdotum cura, excitare atque fovere. Hunc in finem nuper orta est *Unio cleri pro missionibus*, quam Ssmus D. N. Benedictus Pp. XV, multis ditatam indulgentiis atque spiritualibus auctam privilegiis, per suas Litteras Encyclicas de fide propaganda modo datas, summopere commendavit, atque ut in omnibus dioecesibus erigeretur se in votis habere significavit. Ut autem in nobilissima Belgarum natione, quae sacras missiones iamdudum apostolicis viris opibusque plurimum iuvit, praedicta Consociatio firmius stabiliatur et vigeat, haec S. Congregatio Christiano Nomini Propagando, vigore facultatum sibi a Summo Pontifice tributarum, eiusdem *Piae Unionis cleri pro missionibus* Praesidem in universa Belgica regione per praesens Decretum nominat et constituit Emum Virum Cardinalem Desideratum Mercier, Archiepiscopum Mechliniensem, cum omnibus iuribus ac facultatibus tali muneri adnexis; cuius auctoritate et ductu nihil est dubitandum, quin studium erga sacras missiones in ea regione iam adeo fervens, vividius etiam ad catholicam fidem per orbem promovendam flammescat. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Datum Romae, ex aedibus S. Congregationis de Propaganda Fide, die 2 februarii 1920.

G. M. Card. van Rossum, *Praefectus.*

L. ✠ S.

C. Laurenti, *Secretarius.*

SACRA CONGREGATIO RITUUM

I

ROMANA

DUBIA

CIRCA TRES MISSAS IN DIE NATIVITATIS DOMINI ET COMMEMORATIONIS OMNIUM FIDELIUM DEFUNCTORUM CELEBRANDAS.

A Sacra Rituum Congregatione sequentium dubiorum solutio expostulata est; nimirum:

1. « An Sacerdos, qui ob debilitatem visus aliamve iustam causam « ex Indulto Sedis Apostolicae celebrat aliquam ex Missis votivis aut « Missam quotidianam Defunctorum, possit in die Commemorationis « Omnium Fidelium Defunctorum ter Sacrum facere, eamdem Defun- « ctorum Missam quotidianam repetendo? ».

2. « An idem Sacerdos, qui pariter ex Apostolicae Sedis Indulto « Missam Deiparae votivam aut aliam votivam celebrat, valeat in poste- « rum die Nativitatis Domini eamdem prorsus Missam ter dicere? ».

Et Sacra eadem Congregatio, audito specialis Commissionis suffragio, omnibus perpensis, rescribendum censuit:

« *Affirmative ad utramque quaestionem facto verbo cum Sanctissimo;* « de cetero rite servatis tum Constitutione Apostolica *Incruentum alta-* « *ris Sacrificium*, 10 augusti 1915, tum Rubricis ac Decretis dies Nati- « vitatis Domini et Commemorationis Omnium Fidelium Defunctorum « respicientibus ».

Quam resolutionem, Sanctissimo Domino Nostro Benedicto Papa XV per infrascriptum Cardinalem Sacrae Rituum Congregationi Praefectum relatam, Sanctitas Sua ratam habuit et probavit, die 26 ianuarii 1920.

✠ A. Card. Vico, Ep. Portuen. et S. Rufinae,
S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

Alexander Verde, *Secretarius.*

II

ABYSSINEN.

BEATIFICATIONIS SEU DECLARATIONIS MARTYRII SERVI DEI ABBA GHEBRE MICHAËLIS, SACERDOTIS, COOPTATI IN CONGREGATIONEM MISSIONIS S. VINCENTII A PAULO, IN ODIUM FIDEI, UTI FERTUR, INTEREMPTI.

Aethiopiae gentes, quas primis Ecclesiae saeculis divini verbi praecones, ab Aegypto advenientes, evangelizarunt, postea, everso potissimum imperio romano, paulatim segregatae, ab ipsa vera fide et Ecclesiae unitate, eiusque capitis Romani Pontificis communione seiunctae sunt. Aliqua quidem antiquae fidei legisque christianae observabant vestigia, sed pluribus arianorum, montanistarum, graecorum aliorumque dissidentium erroribus, magna in parte, commixta. Non defuerunt, maxime saeculis XIV et XVI, missionarii ex Ordine Franciscali et e Societate Iesu, qui, apostolico zelo et salutari doctrina, regiones illas excolere aggressi sunt. Attamen, alternis vicibus, propitia vel hostili dominatione imperante, missionis africanae opus magis vel minus attulit congruentes fructus. Schismaticorum enim opera, regumque potentia, in catholicos, praesertim in missionarios, saepe saepius excitatum fuit odium et bellum; multique Fidei assertores et vindices occubuerunt, quibus accensendi sunt illius regionis protomartyres beati Agathangelus et Cassianus ex inclyto capuccinorum Ordine. Postremis autem temporibus Fidei catholicae propagationem renovarunt sodales illustres, tum ex eodem Ordine Franciscali, inter quos clarissimus Gulielmus Massaia, postea S. R. E. Cardinalis, tum e Congregatione Missionis s. Vincentii a Paulo, ex quibus apostolatus et sanctitatis fama inclaruerunt Ven. Iustinus de Iacobis, episcopus Nilopolitanus et Vicarius Apostolicus Abyssinen., eiusque praecipuus discipulus aethiops et sacerdos Abba Ghebre Michaël, de cuius vita et passione ad causam beatificationis seu declarationis martyrii ineundam, brevi sermone narratur. In aethiopica regione *Godjiam* nuncupata, saeculo XVIII, anno nempe 1788, apud oppidulum cui nomen *Mertoulé Mariam*, ortus est Dei Famulus Michaël Abba Ghebre. Ex historicis documentis et testium depositionibus iuridice constat quod eius pater fuit Akilo, et ipse, tum puer tum adolescens, virtutis amore et scientiae studio effulsit. In loco et tempore schismate et haeresi contaminatis, Michaël, licet in schismate

natus et errorum tenebris, iuxta sectam *Kevat*, ad quam pertinebat, obscuratus, tamen, timens Deum, operibus et precibus Eum sibi propitium reddere satagebat. Anceps dubiisque agitatus circa suae vitae statum et religionem, magis incensus erat ad veritatem inquirendam et iustitiam sectandam. In quo discrimine versatus, omne studium adhibuit ad assequenduum quod optabat et, factus iam adultus, unam Christi Fidem se profiteri ostendens, monasterium satis illustre ingressus est et inter monachos adscitus. Quo suis autem verae doctrinae inquirendae satisfaceret votis, sodalium et superiorum consilio adhaerens, celebre monasterium *Debré-Motza* adivit, ea spe suffultus, ut ex veterum librorum lectione et monachorum conversatione et doctrina instrueretur. Verum nec studiis nec exspectationi respondit optatus exitus. Neque melior exstitit scholasticus fructus sub duobus monachis doctisque magistris Haléka Oueldé Sellasié atque Azadi Lamieh, degentibus in urbe Gondar, ad quam ipse, eadem spe fretus, migraverat. Itaque, de monasterio in monasterium, de magistris in magistros transiens, suas anxietates et dubia nec enodare nec deponere poterat. Interim Michaëlem, eruditione et virtute praeditum, plures adolescentuli existimabant et, annuentibus parentibus, ad illum confluebant, ut Fide, litteris bonisque moribus imbuerentur. Ex discipulis habuit sibi carissimum ipsius regis filium Ioannem, eosque omnes affectu et labore docuit et erudivit in illustri monasterio *Goundé-Goundé*, quo ad finem sibi propositum consequendum se receperat. Contigit autem quod Oubié rex, Tigrensi regione potitus, unam eamdemque volens suis subditis esse fidem et religionem, e medio sublata sectarum varietate, ad hoc opus suscipiendum et absolvendum legatos constituit, inter quos ipse Michaël, prudentia et zelo pollens, electus fuit. Paulo post ad aethiopum littora appulit Ven. Dei Famulus Iustinus de Iacobis, e Congregatione missionariorum sancti Vincentii a Paulo, qui, verbo et exemplo, illas regiones quaquaversus perlustrabat ad catholicam religionem propagandam. Hic sacerdos europaeus a rege legatis praepositus, officium accepit sub conditionibus, nempe, post expletam legationem, cum ipsis legatis Romam adeundi; et catholici nominis communitatem et templum in illo regno constituendi. Voti compos factus, una cum sociis in Aegyptum profectus est Iustinus, qui, in ipso itinere, novit Michaëlem esse veritatis cupidum et bene dispositum ad veram Fidem rectamque disciplinam a novo praeceptore percipiendam: de quo idem Michaël amicis dixerat: « Euro« paeum virum agnovi, qui bonam religionem docet; huic attente exau« diam ». Legati quum pervenissent ad Petrum, Coptorum Patriarcham schismaticum, suam ibi missionem diligenter expleverunt. Mox, Iustino

duce, Italiam per Tyrrenum mare petierunt, et Romam ingressi, hanc almam Urbem civilitatis et religionis fama celebrem consalutarunt. Iuvat hic referre quinam fuerint, Iustino de Iacobis praeside, praecipui huius legationis et peregrinationis socii; videlicet: Alleka Afté Selassié, Abba Ghebre Michaël, Reussé Debré Oueldon, Amaré Kénfou, Abba Scifou, Abba Ghebre Selassié, Deftéra Desta, Deftéra Ailou, Zacharias, etc. Legati omnes, stupore capti et admirantes vetera et nova, profana et sacra almae Urbis monumenta et templa, ineffabile solatium et gaudium experti sunt, magis auctum cum Pontifici Maximo Gregorio XVI se demisse ac humiliter sistiterunt. Magnificum urbis Romae spectaculum, solemnes functiones religiosae, viva et operosa civium Fides, quae, inde a primordiis christianae religionis, teste Paulo, annuntiabatur in universo mundo, et praesertim Romani Pontificis, Christi in terris Vicarii et Petro apostolorum principi successoris conspectus et eloquium, hoc totum ita illos foris intusque commovit, ut, divina opitulante gratia, ad veram Fidem plures converterentur, et si non omnes, id humanis timoribus contigisse compertum est. In Aegyptum omnes reversi, ibique relicto Iustino sacerdote europaeo, legati rursus adeunt Petrum Patriarcham et coram ipso eiusque clero de vera religione strenue disputat Michaël eo felici successu, ut a Patriarcha litteras acciperet ad Episcopum schismaticum, vulgo *Abuna*, quibus universi aethiopes ad abiurandas haereses et sectas, et ad pacem et communionem cum Aegyptiorum ecclesia coptica vehementer excitabantur. Tunc Massauam urbem maritimo itinere omnes tenuerunt. Sed quum quidam presbyteri schismatici mentem et mandatum Michaëlis novissent, eidem insidias et necem moliuntur et parant, ut impedirent litterarum patriarchalium traditionem, et optatam conversionem in unam Fidem et communionem, cum sectarum detrimento et eversione. Frustra tamen: nam Michaël haec omnia declinavit, iter faciendo ad civitatem Aduam, ubi Iustinum de Iacobis libentissime revisit et alloquutus est. Inde ad urbem *Gondar* rediit, ubi coram suis presbyteris Episcopus schismaticus Salama Michaëlem excepit, sed epistolas patriarchales sibi traditas legere noluit, imo contempsit et seposuit; Deique servum contra obtestantem graviter percuti atque in vincula et carcerem coniici iussit; cognita deinde eius amicitia cum Rege, remissiori poena ipsum excommunicatione et exilio mulctavit. Michaël autem patria relicta, Aduam petiit, ibi cum Iustino de Iacobis de religione disserens, meruit a Deo accipere lumen Fidei et gratiae donum. Abiurata enim haeresi, in gremium Romanae Ecclesiae ab ipso Iustino susceptus est; huiusque conversionis exemplum plures quoque aethiopes sequuti sunt. Inde ira et odio exarsit Episcopus haereticus

contra catholicos et missionarios, et Michaëlem eiusque comitem Abba Téklé Gorghis tormentis, catenis et durissimo carcere damnavit. Quod quum addiscisset Iustinus, obsequentibus litteris ad regem Oubié missis, utriusque viri libertatem postulavit et obtinuit. Tunc ambo, vinculis soluti et ad libertatem restituti, descenderunt Alitienam et ab ipso Iustino de Iacobis, qui, Massauam secedere coactus, illic consecrationem episcopalem per manus Episcopi Massaia iam receperat, quique tunc Alitienae morabatur, atque ab universo populo gratulatione ac laetitia excepti et ad templum deducti, gratias Deo optimo maximo tum passionis tum liberationis reddiderunt. Paulo post Michaël, virtute et merito dignus, ab eodem Episcopo Nilopolitano Iustino, per omnes et singulos Ordinum gradus promotus, sacerdotio est auctus, eiusque adiutor et comes assiduus, etiam in Congregationem Missionis cooptatus, maxime adlaboravit in ministerio verbi Dei, in sacris libris amarico sermone vulgandis ad popularium usum et utilitatem, indefessus ad conversionem civium et confutationem haereticorum, fulgens catholicae doctrinae vindex et propugnator atque christianae virtutis exemplar. Hoc decurrente tempore, Theodorus rex Abyssiniae, inito foedere cum amico Salama episcopo, decretum edidit iussitque aethiopes universos unam eamdemque Fidem profiteri oportere, sancita poena mortis contradicentibus. Nova fidei formula, ab ipso schismatico episcopo composita et proclamata asserebat: « Christum Salvatorem in ipsa sua « humanitate esse Deum, atque uti hominem habere unam eamdemque « scientiam Dei Patris et Spiritus Sancti ». Quare, instante Salama, decreto regio Iustinus europaeus in exilium pulsus est, aethiopes vero catholici tormentis subiecti, nisi suam religionem desererent et propositam fidei formulam unice profiterentur. Michaël, constanter respuens formulam haereticam firmiterque profitens catholicam suae Fidei confessionem, pluries tormentis cruciatus et flagellis caesus, in horridum carcerem detrusus est, catenis onustus. Tandem decimoquarto captivitatis mense, laboribus et vexationibus debilitatus et fractus, strenuus Christi Atleta spiritum Deo reddidit, exeunte mense augusto, in calendario aethiopum anno 1847 (1855), aetatis suae sexagesimo quarto. Eius corpus ab amico et comite Deftéra Desta elatum et sepultum prope domum cuiusdam Sedik Abroyé, in provincia *Ovaré,* regni Gallensis, fertur fidelium pietate et frequentia necnon quibusdam signis et prodigiis fuisse statim illustratum. Super fama autem sanctitatis et martyrii Servi Dei, ab eius obitu usque ad haec tempora, constructi sunt Processus Informativi, auctoritate ecclesiastica, Abyssiniae anno 1904 et Eritreae anno 1909, atque Romam ad Sacram Rituum Congregatio-

nem delati, ex quibus superius descripta de vita et passione Abba Ghebre Michaëlis habentur desumpta. Quae quum ita sint, instante Rmo Dño Raphaële Ricciardelli, Congregationis Missionis procuratore generali et huius causae postulatore, servato iuris ordine, attentisque litteris postulatoriis quorumdam Emorum S. R. E. Cardinalium, plurium Archiepiscoporum et Episcoporum, rogantibus etiam Vicariis Apostolicis et Superioribus Abyssiniae, Eritreae aliorumque missionum, praepositis generalibus Ordinum et Congregationum una cum superiore generali et visitatoribus Congregationis missionis atque antistita generali Puellarum caritatis s. Vincentii a Paulo aliisque illustribus viris et mulieribus, infrascriptus Cardinalis Antonius Vico, Episcopus Portuen. et S. Rufinae, loco et vice Emi ac Rmi Dni Cardinalis Caietani Bisleti, eiusdem causae Ponentis seu Relatoris, in Ordinario sacrae Rituum Congregationis coetu, subsignata die ad Vaticanas aedes coadunato, sequens dubium discutiendum proposuit: *An signanda sit Commissio introductionis causae in casu et ad effectum de quo agitur?* Et Emi ac Rmi Patres sacris tuendis ritibus praepòsiti, post relationem ipsius Cardinalis proponentis, audito voce et scripto R. P. D. Angelo Mariani, Fidei promotore generali, omnibus sedulo perpensis, rescribendum censuerunt: *Affirmative seu signandam esse Commissionem introductionis causae, si Sanctissimo placuerit.* Die 24 februarii 1920.

Facta postmodum Sanctissimo Domino nostro Benedicto Papae XV per infrascriptum Cardinalem Sacrae Rituum Congregationi Praefectum relatione, Sanctitas Sua Rescriptum eiusdem Sacrae Congregationis ratum habens, propria manu signare dignata est Commissionem Introductionis Causae beatificationis seu declarationis martyrii Servi Dei Abba Ghebre Michaëlis, sacerdotis, cooptati in Congregationem Missionis s. Vincentii a Paulo, die 25 eisdem mense et anno.

✠ A. Card. Vico, Ep. Portuen. et S. Rufinae,
S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

Alexander Verde, *Secretarius.*

III

S. SEBASTIANI FLUMINIS IANUARII IN BRASILIA

CIRCA RITUM EXEQUIARUM

Emus et Rmus Dñus Cardinalis Ioachim Arcoverde de Albuquerque Cavalcanti, archiepiscopus S. Sebastiani Fluminis Ianuarii, in Brasilia, Sacrae Rituum Congregationi haec quae sequuntur exposuit, nimirum:

« Ritus exequiarum, ut in *Rituali romano* praescribitur, in hac Archi-
« dioecesi non est servatus, quia cadavera ad ecclesiam non ducuntur,
« ob leges civiles, quae obligant ut sepulturae tradantur vigintiquatuor
« horis post obitum; et etiam quia coemeteria, quae sunt sub lege civili,
« satis distant a paroecia. Parochi vocantur domi et hic cadavera com-
« mendantur.

« Hinc quaeritur: *Quaenam rubricae et normae in casu servandae?* ».

Et Sacra eadem Congregatio, audito etiam specialis Commissionis suffragio, praepositae quaestioni ita respondendum censuit:

« 1. Servandum, quantum fieri potest, *Rituale romanum* (tit. VI,
« c. IV, *Exequiarum Ordo*) et can. 215 *Cod. I. C.* ».

« 2. Familia defuncti certior fiat funus cum Missa exequiali peragi posse, etiam praesente *moraliter* cadavere, iuxta Rubricas et Decreta ».

« 3. Pro casibus autem extraordinariis dabitur Instructio S. R. C. ».

Atque ita rescripsit et declaravit. Die 28 februarii 1920.

✠ A. Card. Vico, Ep. Portuen. et S. Rufinae,
S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

Alexander Verde, *Secretarius.*

ACTA TRIBUNALIUM

SACRA ROMANA ROTA

BERGOMEN.

IURIS FUNERANDI (PEZZOLI-FOJADELLI)

Benedicto PP. XV feliciter regnante, Pontificatus Dominationis Suae anno quinto, die 25 februarii 1919, RR. PP. DD. Petrus Rossetti, Ponens, *Raphaël Chimenti et Maximus Massimi, Auditores de turno, in causa* Bergomen. - Iuris funerandi, *inter* Rev. Alexium Pezzoli, *Parochum loci « Almenno S. Bartolomeo », repraesentatum per procuratorem Angelum D'Alessandri, advocatum, et* Rev. Aloisium Fojadelli, *parochum loci « Albenza », repraesentatum per procuratorem ex officio deputatum, Henricum Benvignati, advocatum, sequentem tulerunt definitivam sententiam.*

In pago, vulgo « Almenno S. Bartolomeo » Dioecesis Bergomensis anno 1856 fuit erecta domus hospitalis a fundatoris nomine « Bettoni » nuncupata, infirmis recipiendis atque curandis trium parochiarum Communitatem constituentium, aliarumque trium parochiarum finitimarum. Parochus loci, in quo sita est praefata domus, inde ab initio fundationis omnia parochialia munia in ea exercuit, et infirmorum, ibi degentium, curam egit, quos etiam morti proximos Sacramentis Ecclesiae refecit, defunctosque, iustis funebribus rite persolutis, nulla facta parochiarum distinctione, tumulavit, quin ullus parochus proprius reclamaverit.

Die 28 martii 1916 in dicto hospitali Maria Castagna, domo Albenza, defuncta est: et tunc primum Rev. Parochus Aloisius Fojadelli parochialia iura sibi exercenda reclamavit, eaque exercere sategit; monito enim prius Parocho *Almenno S. B.,* defunctae cadaver levavit, expletoque funere, in parochia sua illud tumulavit.

De hac agendi ratione conquestus est Parochus *Almenno S. B.,* Alexius Pezzoli, qui ratus, iura sua in casu fuisse laesa, rem definiendam Ecclesiasticae Curiae Bergomensi commisit: postulavit ut ante omnia Parochus Fojadelli emolumenta omnia, praefati funeris intuitu percepta, sibi restitueret, et deinde ius suum exclusivum recognosceretur funera peragendi eorum omnium, qui in hospitali Bettoni dece-

derent, quamvis subditi essent Parocho Albenza, quin huic quarta canonica deberetur.

Quaestione administrationis et disciplinae tramite perpensa, Ecclesiastica Curia neutrum admisit: - huic decisioni Parochus Pezzoli non acquievit, qui ideo voluit, quaestionem perpendi ac definiri iudiciali ordine servato. Quod revera factum est. Sed sententia, quae die 11 martii 1917 prodiit, resolutioni iam factae fuit plene conformis; Iudex enim decrevit:

« 1) Doversi respingere la domanda dell'attore, che cioè sia rico-
« nosciuto al parroco *pro tempore* di Almenno S. Bartolomeo il diritto
« esclusivo e *quoad omnia* di fare i funerali di quei parrocchiani di
« Albenza, che vengono a morire nell'Ospedale Bettoni di Almenno
« S. Bartolomeo.

« 2) Non spettare al Parroco di Almenno lo spoglio e gli emolu-
« menti percepiti dal parroco di Albenza nel funerale da lui celebrato
« alla defunta Castagna Maria.

« 3) Le spese della causa, stabilite in lire 200, spettare all'attore
« Sac. Alessio Pezzoli, Prevosto di Almenno S. Bartolomeo, il quale pure
« dovrà rifondere al convenuto tutte le spese, per il presente processo
« incontrate, da liquidarsi in separata sede ».

Ab hac sententia Parochus Pezzoli ad H. S. T. rite appellavit, et in hodierno turno quaestio perpendenda ac definienda proponitur sub sequent dubiorum formu a inter partes contendentes statuta:

1) *An ius funerandi et tumulandi decedentes in Hospitali, vulgo Bettoni, exclusive et quoad omnia competat parocho loci, Almenno S. Bartolomeo dicti, vel potius parochis respectivi domicilii defunctorum.*

2) *An Parochus loci Albenza debeat parocho loci Almenno S. Bartolomeo emolumenta restituere, ex funere Mariae Castagna percepta.*

3) *An expensae prioris iudicii solvendae sint a Parocho loci Almenno S. Bartolomeo, vel potius inter partes compensandae.*

In iure. - Explorati iuris est, generatim christifideles, decedentes absque electione sepulturae, vel sepultura maiorum, in parochiali Ecclesia debere sepeliri, in qua officia consueverunt audire divina, et ecclesiastica recipere sacramenta (cap. 1 et 5, *De sepult.;* cap. 1 et 3 eiusd. tit. in 6; Clementina, *Dudum,* par. *Verum,* eod. tit.). Ideo ad parochum domicilii vel quasi domicilii pertinet nedum cadaver levare et deducere funus, sed insuper, si defunctus sit in sua parochia sepeliendus, exequiales preces super illud peragere, ac demum humo mandare (Vecchiotti, *Inst. Can.,* vol. I. t. 3, c. 5).

Hanc regulam confirmant Doctores, quos inter Barbosa (*De Offic. Parochi*, p. 3, c. 27, n. 1); Card. De Luca (*De Paroch.*, Disc. 41, n. 6); Pignatelli (tomo IV, Consult. 73, n. 52; Consult. 57, nn. 6, 7, 8); Leurenius (*For. Benef.*, p. I, qu. 451, n. 1); Wernz (*Ius Decret.*, tom. III, par. II, n. 776, nota 27): praxis S. Congregationis Concilii (in *Bononiensi*, 13 februarii 1695; in alia *Bononiensi*, 13 februarii 1857; in *Apuana*, 19 maii 1888): demum iurisprudentia rotalis (*Iuris tumulandi*, 5 martii 1705, c. Priolo; *Mediolanen.*, 29 maii 1914, c. Sebastianelli). Concinit *Cod. Iur. Can.*, can. 1216, can. 1218.

Sequitur inde, decedentes extra parochiam, non electa sepultura, et sepultura maiorum non exstante, in parochia propria tumulari debere *si eo commode possint transferri;* alias in parochia in qua mors accidit (S. C. C., 27 maii 1893; 28 iunii 1895; *Acta S. Sedis*, vol. 28, p. 233 seq.; Wernz, l. c.; Pirhing, t. III, tit. 28, n. 8). Hoc servatur etiam si qui in hospitali decedunt, nisi aliter privilegium exigat vel consuetudo legitima. Quod confirmatum legitur in Codice citato can. 1222.

Privilegium hoc, nedum ab Apostolica Sede, sed etiam ab Episcopo concedi potest (Wernz, l. c., nn. 777, 778, not. 31, 32, tom. II, par. II, n. 828; Many, *De locis sacris*, n. 173 in fine; S. C. C. in *Apuana*, 11 april. 1891; *Acta S. Sedis*, vol. 24, p. 114 seq., 25 ianuarii 1873, vol. 8, p. 546): maxime in Synodo Dioecesana (Wernz, l. c.; Berardi, *Theol. Past.*, p. 351). Immo potest esse quoque obiectum conventionis inter parochos, et acquiri vi legitimae consuetudinis (Wernz, l. c., 775, n. 27; Schmalgr., l. III, tit. 28, n. 38; S. C. C., 23 decembris 1866; *Acta S. Sedis*, vol. 3, p. 41).

Neque dicatur exemptionis privilegium, utpote iuri communi contrarium, non posse constituere obiectum legis dioecesanae, et tanto minus episcopalis decreti; privilegium enim hoc, quo hospitalia gaudent, iuris favorem habet (De Luca, *De paroch.*, disc. 23, n. 11; disc. 41, n. 6); est enim ordinatum difficultatibus gravibus et innumeris removendis, quibus secus saepissime deberet occurri. Iuris ergo intentioni plene respondet; et ideo si quae hac super re lex dioecesana sit lata, optime sustinetur, et iuri communi derogat.

De iure particulari constare potest potissimum ex consuetudine sive *generali*, quae certam aliquam provinciam obstringit, de qua fit sermo in cap. *Cum Ecclesia, De elect. et elect. pot.;* cap. *Tuorum, De auctor. et usu palii;* sive *speciali*, quae in aliqua urbe vel pago viget (Reiffenstuel, l. I, tit. IV, par. I, § 1, n. 14). Differt autem consuetudo a praescriptione: illa enim se refert ad legem, et ius non scriptum constituit moribus populi introductum, sive sit praeter legem, sive sit iuxta legem, sive sit contra legem; haec autem se refert ad ius tertii, cui affert praeiu-

dicium: in consuetudine nec titulus, nec bona fides requiruntur, sed requiruntur in praescriptione, quae non sit centenaria vel immemorabilis (Maroto, *Inst. Iur. Can.*, I, n. 243).

Iuri ecclesiastico consuetudo non affert praeiudicium, nisi fuerit per annos quadraginta continuos et completos praescripta: contra legem vero ecclesiasticam, quae clausulam contineat futuras consuetudines prohibentem, sola praescribere potest consuetudo centenaria et immemorabilis (*Cod. Iur. Can.*, in can. 27). Haec altera consuetudo praesumptionem inducit concessi privilegii (can. 63, par. 2).

In facto. - Iamvero lex synodalis pro dioecesi Bergomensi lata, quamvis aliter fuerit ab appellata sententia interpretata, hospitalium exemptionem a parochorum iurisdictione revera decrevit. Etenim in dioecesana Synodo parochorum iura, quoad funera suorum parochianorum, ad tramites iuris communis, determinata leguntur in articulis 249-250, sive quis in sua paroecia moritur, sive moritur in aliena: in articulo vero 251 casus mortis consideratur, quae in hospitalibus accidit, vel in aliis institutis, eoque articulo decernitur, omne ius ad illum pertinere, qui in illis parochi personam gerit, si hospitalia, aliaque instituta exemptionis habeant privilegium; secus pertinere ad parochum loci: « In clericorum « seminario, in nosocomiis, in religiosis sodaliciis, quae votis simplicibus « tenentur, tum solum cum ex superioris auctoritatis decreto vere sunt a « parochi externi iurisdictione immunia, ius omne est eius, qui in illis « parochi personam gerit: *aliter omnia parocho proprio loci debentur* » seu parocho *loci*, in quo sita sunt.

Hunc revera esse sensum vocis *loci* in art. 251 adhibitae, manifeste apparet ex contextu. Ibi enim nosocomia aeque considerantur ac seminarium clericorum, et instituta votorum simplicium: quae omnia, si exemptionis gaudent privilegio, eodem iure reguntur sub dependentia sacerdotis, qui in illis parochi munere fungitur: si tale non adsit privilegium, eodem quoque iure *parocho proprio loci* subiiciuntur. Iamvero si quoad seminarium et instituta, quae votis simplicibus tenentur, parochus proprius loci ille intelligitur, in cuius districtu sunt sita, ratio non suppetit cur aliter quoad hospitalia retineatur: si ita non esset, non parochum proprium *loci* synodalis legislator dixisset, sed parochum proprium *mortui* designasset, sicut in praecedenti art. 350 revera dixit: « Paro- « chus proprius *mortui* habet ius efferendi corpus et exequias faciendi, « neque vero parocho *loci*, ubi mors evenit... quidquam repetere liceat ».

Dixisse non relevat in appellata sententia, legislatorem synodalem iuridicas relationes statuisse, servandas inter parochum loci et capel-

lanos, seu sacerdotes, quibus spiritualis cura praedictorum institutorum esset demandata, nulla ad parochos proprios degentium in hospitalibus habita ratione; horum proinde iura omnia sarta tectaque manere. Nam lex dioecesana in articulis 249 et 250 parochi proprii iura, a sacris canonibus sancita, plenissime exposuerat, sive quis moritur in sua parochia, et in ista, vel aliena sepeliendus; sive moritur in parochia aliena, sepeliendus in sua. In articulo 251 ius speciale constituit quoad seminarium clericorum, instituta votorum simplicium, et hospitalia, sive exemptionis fruerentur privilegio, sive eo privilegio carerent. Nil ergo mirum si nulla ibi parochorum degentium in hospitalibus mentio facta fuerit, quin ideo obiectio vim ullam habeat; parochorum enim iura in art. 249 et 250, fuerunt omnia designata, de quibus propterea in art. 251 non erat amplius loquendum.

Neque contradictio, quae praetenditur, potest admitti inter art. 251 et articulos 249 et 250, quasi in illo fuisset retractatum quod in istis fuerat statutum: sicut non admittitur nullitas, inde deducta, dispositionis illius. Nam in articulis 249 et 250 parochorum iura firmantur a iure communi concessa, et in art. 251 ius particulare statuitur quoad entia moralia ibi designata: ideo contradictio praetensa evanescit; non enim admittitur et negatur idem de eodem et secundum idem; sed habetur potius lex generalis in prioribus articulis sancita, et in isto exceptio decreta. Porro exceptio legem in contrarium potius confirmat. Quare et nullitas excluditur, quae inde fuit deducta. Quod si addatur, legislatorem synodalem, iure suo usum, in articulo 251 parocho proprio degentium in hospitalibus parochum loci substituisse, praetensa nullitas excluditur, et dispositio legitime facta retinetur.

Nec gravis causa defuit ita statuendi. *Stricto iure* ad parochum proprium domicilii vel quasi domicilii pertinet, degentibus in hospitali non exempto extrema sacramenta administrare, et in casu mortis iuxta funebria persolvere (De Luca, *De paroch.*, disc. 27, n. 14; disc. 38, n 14; disc. 41, n. 6): sed *in facto* hoc est fere impossibile « ob magnam con-« fusionem, alias resultantem, circa sacramentorum administrationem, « quam frequentius ex improviso et quacumque hora, etiam de nocte, « facere oporteret, si pro singulis infirmis diversarum parochiarum con-« vocare oporteret parochos proprios, quod esset impracticabile » (De Luca, *De paroch.*, disc. 23, n. 11). Unde necessitas aliter providendi. Et hoc revera factum est in citato art. 251. Sicut hospitalibus, praesertim magnarum civitatum, ex apostolico Indulto concessa fuit exemptio a parochorum iurisdictione, et capellanis facta fuit potestas degentibus in illis sacramenta administrandi, et in casu mortis, eos funerandi ac

sepeliendi, ita etiam, ob eamdem rationem dictae confusionis vitandae, factum est in Bergomensi dioecesi ex privilegio ab Ordinario concesso; ita ut eadem esset potestas parochis loci, in quo sunt sita hospitalia.

Non solum lex synodalis, sed consuetudo etiam his parochis favet, quae in tota Bergomensi dioecesi viget ab immemorabili tempore, sicut luculenter probatum apparet ex actis. Nam « speciatim ad probandam « consuetudinem immemorialem vel centenariam requiritur, ut testes « conformiter deponant, sese saltem per 40 annos consuetudinem illam « observatam vidisse, atque a maioribus suis audivisse, semper fuisse « observatam, quin ipsi testes aut maiores viderint aut audiverint, aliquid « factum fuisse in contrarium » (Wernz, vol. I, n. 192). Iamvero qui hoc in sensu deposuerunt plures habentur testes: tres autem tantum hic referuntur, quot ad plenam probationem sufficiunt.

a) Angelus Giorgi, cathedralis ecclesiae archipresbyter, annorum 77, qui animarum curae vacavit in loco vulgo *Grumello del Monte* ab anno 1874 ad annum 1885, deinde in loco vulgo *Nembro* ab anno 1885 ad annum 1900, demum in cathedrali ecclesia ab anno 1900 usque ad diem factae depositionis, sic ait: « A Grumello, nell'Ospedale, quando io era là parroco, « avvenne qualche caso di extraparrocchiani, e cioè di Tagliuno, ivi « decessi, e i funerali si fecero sempre da me, e le salme furono tumulate « nel cimitero locale. In tali casi io non mi sono mai fatto obbligo di « avvertire il parroco di Tagliuno perchè credevo di non esserne tenuto. « Io sono convinto che la pratica da me seguita quanto ai funerali dei « defunti extraparrocchiani decessi nell'ospedale di Grumello si sia usata « anche dai miei antecessori... Nel tempo, che io mi trovo arciprete nella « Cattedrale, è avvenuto qualche caso di miei parrocchiani decessi nel- « l'ospedale delle Suore di Carità in S. Bernardino. Non posso affer- « mare molto riguardo ai loro funerali perchè non venni neppure avver- « tito della loro morte ».

b) Ioannes Baptista Bellini, parochus Castagneti, annorum 77, qui animarum curae vacat ab anno 1871, deposuit: « Ho avuto parecchi casi « di bambini miei parrocchiani decessi nell'ospedale dei contagiosi ai « *Celestini*. Io però non ho mai celebrato i funerali di essi perchè non « venivo avvertito della morte.... Anche nei 15 anni che io mi sono tro- « vato coadiutore in Parrocchia di Castagneta, non ho mai sentito il « Parroco parlare di funerali di propri parrocchiani morti nei due sopra- « indicati Ospedali (di S. Bernardino e dei Celestini) da lui compiuti. « Io non ho mai percepito pei funerali dei bambini all'ospedale conta- « giosi nè quarta, nè altro compenso ».

c) Ioannes Baptista Deleidi, coadiutor in loco Martinengo, anno-

rum 71, qui ibi vacavit curae animarum per 48 annos, retulit: « In Mar-« tinengo esiste un ospedale interparrocchiale e intercomunale. Da che « mi trovo a Martinengo posso affermare, che ogni anno vengono nel « suddetto Ospedale dei decessi di ammalati, anche appartenenti ad « altre parrocchie. Di questi, parte furono funerati e tumulati a Marti-« nengo, parte nella loro parrocchia. Però per questi ultimi i dolenti « furono sempre venuti a dimandare il permesso al parroco di fare i « funerali nella loro parrocchia. Io credo che tale pratica si sia osservata « sempre dalla fondazione dell'Ospedale, che risale al 1737 ».

Iterum testium depositio, aliis depositionibus, existentibus in actis, coniuncta, extra dubium ponit, consuetudinem ab immemorabili tempore in universa Bergomensi dioecesi vigere, decedentes in hospitalibus tumulandi in parochia ubi sunt sita. Consuetudo autem haec semel probata facit, ut melior de mundo titulus habeatur, qui a parochis iure possit invocari, et quo parochus loci *Almenno S. B.* in casu uti potest: « Con-« suetudo generalis alicuius loci extenditur ad ecclesiam particularem, « habentem illam qualitatem, quae regulariter est in aliis ecclesiis eiusdem loci » (Panormitanus, in cap. ***Dilectus de Capell. Monach.***); quod idem docet Petrus de Ancarano (in id cap., n. 8) dicens « una ecclesia non « debet declinare a generali consuetudine aliarum ». Quod de ecclesia dicitur, de hospitali etiam dici debet.

Nec factum huius immemorabilis consuetudinis evertitur per exceptionem, qua affirmatur, eam non extendi « alle così dette case di salute « aperte ultimamente a Bergamo »; antequam enim tales domus aperirentur, hospitalia proprie dicta consuetudinario iure a parochorum iurisdictione iam erant exempta, et deinceps eamdem exemptionem servarunt; aliunde « le così dette case di salute » sunt domus omnino privatae, quae veluti entia moralia, sicut sunt hospitalia publice recognita, non possunt haberi. Unde ex praxi, quae istis in domibus servatur, argui non potest contra consuetudinem introductam et in hospitalibus ab immemorabili servatam.

Neque conventio nocet, quae inter parochos dioecesis facta dicitur, cuius vi ius omne servatur parocho proprio quoties quis in aliena parochia moriatur. Etenim conventionis huius nulla vis probandi potest admitti; nullum enim adest documentum, quod eius authenticitatem ostendat; immo adsunt indicia, quae eam excludunt, ex. gr., a nemine subscripta est quae fuit deposita in actis. Sed insuper conventio si inter contrahentes vim obligandi habet, quoad eos, qui fuerunt extranei, nullam vim exerit: ideo contra parochum *Almenno S. B.*, qui fuit conventioni extraneus, dicta conventio non potest invocari.

Quod si observantia in hospitali Bettoni servata considerari velit etiam independenter a consuetudine generali totius dioecesis Bergomensis, in hac quoque hypothesi eamdem vim, seu valorem, retinet. Nam ab anno 1856, quando hospitale fuit erectum, usque ad casum decessus Mariae Castagna, parochus loci *Almenno S. B.* secundum eiusdem statutum (art. 11-78), omnium infirmorum in eo degentium spiritualem curam egit, morituris sacramenta administravit, eosque mortuos, post exequias expletas, in sua parochia tumulavit, nulla parochiarum facta distinctione.

Hoc vel ipsa sententia appellata ultro concessit. Habetur ergo observantia plusquam quadragenaria, quae, quamvis talis non esset, ut praescriptionem induceret, nihilominus favore eiusdem parochi legitima deberet retineri. « Quatenus enim adsit consuetudo, quae assistat cappellanis et ministris hospitalis, tunc si ista esset alicuius temporis « considerabilis, quamvis non esset talis, quod sufficeret in iis, quae sunt « contra ius... adhuc eam sufficere dicebam, quasi quod ita illa sit potius « interpretativa, seu probativa cuiusdam mandati, quod parochorum uni- « versitas dederit illis cappellanis et ministris hospitalis, ut eorum vice « ac nomine ille actus exerceretur pro eorum indemnitate » (De Luca, *De Paroch.*, Disc. 41, n. 6). Observantia pacifica quadraginta annorum, est certo plus quam tempus considerabile; decennium enim in iure censetur longum vel longaevum (Leg. *Super longi. Cod. de Praescript. longi temp.*).

Immo in hypothesi praemissa etiam praescriptionem RR. PP. admittunt, aliter ac appellata sententia retinuit. Enimvero praescriptio contra bona ecclesiastica « quibus iura beneficiis adnexa » accensentur (Santi, l. II, tit. 26, n. 42), est admittenda, posita bona fide, et quadragenaria observantia tantum: tunc demum titulus coloratus requireretur, quando ius commune praescribenti resistit. « Bona haec (ecclesiarum immo- « bilia) praescribuntur spatio quadraginta annorum, seu requiritur qua- « dragenaria praescriptio ». Ita in c. 6-8 et 9 h. t. Et quidam Doctores (inter quos Pirhing, h. t., n. 84, et Barbosa, *Collectanea*, in c. 6, h. t.) tradunt, posita bona fide et possessione quadragenaria, *etiam absque titulo* praescriptionem valere contra bona immobilia ecclesiarum: requiri vero titulum coloratum quando ius canonicum commune resistit praescribenti, vel quando praesumptio iuris favet Ecclesiae, contra quam praescriptio procedit. Haec theoria fundatur in cap. I, h. t., ubi sic legitur: « Licet sufficiat, eum qui praescribit rem ecclesiasticam, habere bonam « fidem, quando non est contrarium isti ius commune, vel nulla alia « contra illum praesumptio existit; si tamen vel ius commune sit contra

« possessorem, vel alia praesumptio, tunc ad praescribendum non suf-
« ficit bonae fidei possessio, nisi etiam titulus adsit ». Hoc idem docent Wernz (tom. III, pag. 1, n. 304), Ferraris (B. C. V. *Usucapio*, art. 3, n. 9), Smalgr. (l. II, tit. 26, n. 103). Qua in re sic notat Fagnanus (l. II, c. III, *de caus. possess. et propr.*, n. 3): « Quotiescumque praescriptio non habet « *vehementem iuris resistentiam* non requirit titulum c. *Placuit*, par. « *Potest*, 16, q. 3..., dicens, decisionem c. I *de praescript.*, 1, 6 procedere « ubi *fortiter ius commune resistit* praescribenti. Ratio est quia titulus « non requiritur in praescriptione nisi ad excludendam malae fidei pos-
« sessionem, et mala fides non praesumitur in eo qui possidet iure non « improbante, aut resistente ». Hoc sensu est intelligenda et explicanda decisio Rotalis in *Mediolanen.*, 29 maii 1914, quae cum quadragenaria possessione requirit titulum: cum enim de consuetudine praescriptiva loquatur, iuris resistentiam supponit in qua agitur de iure tertii laedendo. Iamvero observantiae in Hospitali Bettoni servatae ius commune, ut iam fuit observatum, non resistit, sed potius assistit (De Luca cit., Disc. 23, n. 1; Disc. 41, n. 6). Rota in *Vicentina - Exemptionis et funerum*, 29 martii 1915, coram Sincero, ait: « Quemadmodum Episcopus habet « intentionem fundatam in iure super subiectione, quoad iurisdictionem, « hospitalium, et omnium locorum religiosorum, intra fines suae Dioe-
« cesis (c. si quis Episcoporum, 16, q. 5, *de Xenodochiis; 3, De Relig.* « *dom.*), nisi exempta fuerint in fundatione, praescriptione, aut pri-
« vilegio Apostolico ... ita parochus ... in iure habet fundatam intentio-
« nem super subiectione, quoad curam spiritualem, hospitalium intra « fines sui territorii, nisi exempta fuerint privilegio aut praescriptione » (cf. De Luca, Disc. 38, n. 2; Pallottini, v. *Parochus*, par. V, n. 119, 120). Nec dicatur, ius commune assistere etiam parocho proprio domicilii vel quasi-domicilii « siquidem in pari causa melior est conditio possidentis » (Pirhing, l. II, tit. 26, n. 38), adeo ut, neque, hoc admisso, praesumptio resistat parocho loci, et consequenter possessio quadragenaria sine titulo in casu ad praescriptionem sufficit.

Triplex ergo titulus parocho loci *Almenno S. B.* favet. Lex dioecesana, consuetudo legitima sive generalis, sive specialis, et praescriptio; nec ei nocet sepulturae electio, quae a Maria Castagna facta dicitur. Re enim vera illius testamenti verba haec sunt: « Voglio la spesa di lire trecento « per il mio funerale e per il mio trasporto ad Albenza, e la celebrazione « di quaranta Messe entro sei mesi dalla mia morte »: ex quibus non satis apparet quid ipsa voluerit, an scilicet funus esset explendum in loco mortis iuxta hospitalis morem, vel in loco sepulchri. Quod est adeo verum, ut Iudex ipse Bergomensis anceps haeserit, et testes duos ex

officio vocaverit, Aureliam Rota et Ioannam Rota, quae veram testatricis mentem explicarent: quibus duo alii testes fuerunt adiuncti, ad eumdem finem, Teresia Bonfanti et Rosa Mazzoleni, quae, extraiudicialiter primum, et deinde, iudiciali forma servata, fuerunt excussae. Sed quod desiderabatur, ex eorum depositionibus non apparuit: quod enim ex una parte declaratum fuit a primis duabus: « Le intenzioni di « M. Castagna erano, che se ella moriva in Almenno le funzioni di funerale ed il seppellimento avesse ad aver luogo in Albenza. Le intenzioni « sue ... erano di essere trasportata in Albenza, ove voleva che si avesse « a fare anche il funerale ... », est omnino contrarium depositionibus aliarum duarum: « Ha sempre sentito che la Castagna Maria ripeteva, « che voleva fosse fatto con lei, come fu fatto con la così detta Rosa « Capolca, la cui salma fu portata in chiesa ad Almenno S. B. e poi « trasportata ad Albenza ... aveva sempre dichiarato, che intendeva le « si facesse un funerale decoroso ... ad Almenno, e poi si fosse trasportata « ad Albenza, come fu fatto con la Capolca ... Ripeteva tutte le volte, « che veniva all'Ospedale, che la sua intenzione era, che fatto il funerale « in Almenno S. B. la sua salma fosse trasportata in Albenza »: quae depositiones proinde ad invicem eliduntur, et nihil certi constituunt. Aliunde ratio non suppetit primis potius testibus fidem habendi, quam aliis. Ideo quid Maria Castagna citatis in verbis vere intellexerit dubium manet: et in dubio melior est conditio possidentis, seu parochi *Almenno S. B.* qui ideo, iuxta oci consuetudinem, antequam cadaver efferretur, sepeliendum in parochia *Albenza,* ius habebat iusta funebria persolvendi et emolumenta percipiendi, quae indebite de facto parochus Albenza percepit.

Sequitur ex dictis, parochum *Almenno S. B.,* Alexium Pezzoli, in primo iudicio immerito ad omnes iudiciales expensas fuisse condemnatum. Ipse enim rationibus ductus in iure fundatis coram Ecclesiastica Curia parochum Fojadelli in ius rapuit; et ideo temerarius litigator retineri non poterat, qui ad expensas debuisset damnari. Expensarum enim refectio a victo facienda victori est quaedam poenae species inflictae temere litigantibus (C. V., tit. 12, lib. II; c. V, t. 27; l. 79, ff. *de iudic.* l. 13, *cod. de iud.,* par. 2, *Inst.*).

Quibus omnibus tum in iure tum in facto consideratis et rite perpensis, Nos infrascripti Auditores de turno, pro Tribunali sedentes et solum Deum prae oculis habentes, Christi nomine invocato, decernimus, declaramus et definitive sententiamus propositis dubiis respondentes, sicut respondemus: *Ad 1um affirmative quoad primam partem; negative*

quoad alteram; ad 2um affirmative; ad 3um negative quoad primam partem; affirmative quoad alteram. Statuentes praeterea, expensas praesentis iudicii inter partes retineri debere compensatae; non obstante Can. 1910 *Codicis Iuris Canonici*, cum de causa agatur introducta ante publicationem Codicis.

Ita pronunciamus, mandantes Ordinariis locorum et ministris tribunalium, ad quos spectat, ut exsequutioni mandent hanc nostram definitivam sententiam, et adversus reluctantes procedant ad normam Codicis Iuris Canonici, praesertim tit. XVII, lib. IV, *De exsecutione sententiae*, iis adhibitis exsecutivis mediis, quae magis efficacia et opportuna pro rerum adiunctis exstitura sint.

Romae, in Sede Tribunalis S. R. Rotae, die 25 februarii 1919.

P. Rossetti, *Ponens.*
Raphael Chimenti.
Maximus Massimi.

Ex Cancellaria, die 29 martii 1919.

T. Tani, *Notarius.*

DIARIUM ROMANAE CURIAE

SACRA CONGREGAZIONE DI PROPAGANDA FIDE

AVVISO DI CONCORSO

Viene indetto un concorso per due posti di officiali minori nella Segreteria della Sacra Congregazione.

Gli ecclesiastici che volessero prendervi parte rivolgeranno, entro un mese dalla data del presente avviso, analoga domanda all'Emo Cardinale Prefetto, corredata delle opportune generalità e del « nulla osta » della rispettiva Curia diocesana.

Presenteranno inoltre i documenti dei gradi accademici nelle scienze ecclesiastiche, qualora ne fossero forniti, o almeno l'attestato di un corso di studî ecclesiastici regolarmente compiuto con lode. Sarà pure tenuta in considerazione la conoscenza di lingue straniere.

Si richiede che i concorrenti, pel conveniente adempimento del proprio ufficio, abbiano una nitida e ben formata calligrafia.

La loro età non dovrà superare i 35 anni.

Il concorso avrà luogo in iscritto, in giorno da designarsi, su tema concernente la Sacra Teologia morale e i principî del Diritto Canonico.

Roma, dal Palazzo della Sacra Congregazione di Propaganda, 5 marzo 1920.

S. CONGREGAZIONE DEI RITI

Martedì 9 Marzo 1920, nel Palazzo Apostolico Vaticano, con l'intervento degli Emi e Revmi Signori Cardinali e col voto dei Revmi Prelati Officiali e Consultori teologi componenti la Sacra Congregazione dei Riti, si è tenuta la Congregazione *Preparatoria,* per discutere il dubbio sopra l'eroismo delle virtù esercitate dal Ven. Servo di Dio Giovanni Martino Moye, Sacerdote delle Missioni Estere, Fondatore della Congregazione delle Suore della Provvidenza.

Martedì 23 marzo 1920, nel Palazzo Apostolico Vaticano, dinanzi all'augusta presenza del Santo Padre, si è tenuta la Congregazione *Generale* dei Sacri Riti, nella quale gli Emi e Revmi Signori Cardinali, i Revmi Prelati ed i Consultori teologi componenti la medesima hanno discusso e dato il loro voto dapprima sul dubbio detto del TUTO per la solenne beatificazione dei Servi di Dio Carlo Luanga, Mattia Murumba e Compagni della Uganda, uccisi in

odio alla Fede; e quindi sul dubbio intorno all'eroismo delle virtù esercitate dal Ven. Servo di Dio Antonio Maria Gianelli, vescovo di Bobbio, fondatore della Congregazione delle Figlie di Maria Ssma dell'Orto, in Chiavari.

SEGRETERIA DI STATO

NOMINE

Con Biglietti della Segreteria di Stato, il Santo Padre si è degnato di nominare:

2 marzo 1920. Mons. Francesco Cherubini, arcivescovo titolare di Nicosia e Internunzio Apostolico ad Haïti, *Nunzio Apostolico presso il Regno dei Serbi, Croati e Sloveni.*

5 » » L'Emo sig. Card. Teodoro Valfrè di Bonzo, *Protettore della Venerabile Arciconfraternita dei Santi Ambrogio e Carlo della Nazione Lombarda, in Roma.*

6 » » L'Emo sig. Card. Teodoro Valfrè di Bonzo, *Prefetto della Sacra Congregazione dei Religiosi.*

8 » » L'Emo sig. Card. Antonio Vico, *Protettore delle Cappuccine, di Fabriano.*

11 » » L'Emo sig. Card. Teodoro Valfrè di Bonzo, *Protettore delle Suore Mantellate, di Pistoia.*

13 » » L'Emo sig. Card. Teodoro Valfrè di Bonzo, *Protettore delle Suore Benedettine dell'Adorazione Perpetua, di Bonn Endenich.*

15 » » Mons. Ettore Felici, *Uditore di Nunziatura di seconda classe.*

20 » » L'Emo sig. Card. Antonio Vico, *Protettore della Congregazione del Santissimo Sacramento.*

» » » L'Emo sig. Card. Michele Lega, *Prefetto della Sacra Congregazione dei Sacramenti.*

» » » L'Emo sig. Card. Augusto Silj, *Prefetto del Supremo Tribunale della Segnatura Apostolica.*

29 » » L'Emo sig. Card. Donato Sbarretti, *Protettore del Collegio Irlandese, in Roma.*

Con Brevi Apostolici il Santo Padre si è degnato di nominare:

Protonotari apostolici ad instar participantium:

26 febbraio 1920. Mons. Omero Cloutier, dell'archidiocesi di Québec.

28 » » Mons. Ettore Sanfelice di Acquavella, dell'archidiocesi di Napoli.

4 marzo 1920. Mons. Luigi Paolino, della diocesi di Capaccio-Vallo.
4 marzo » Mons. Giovanni Maiese, della medesima diocesi.
16 » » Mons. Giuseppe Teodoro Eugenio Beniamino Cabanel, della diocesi di Montpellier.

Prelati Domestici di S. S.:

22 febbraio 1920. Mons. Ruggiero Rossetti, di Roma.
27 » » Mons. Antonio Giudice, della diocesi di Girgenti.
3 marzo » Mons. Gioacchino Giuseppe Da Silva, della diocesi di Portalegre.
8 » » Mons. Patrizio Kilkenny, dell'archidiocesi di Tuam.
23 » » Mons. Luigi Cavotta, della diocesi di Foggia.

ONORIFICENZE

Con Brevi Apostolici il Santo Padre si è degnato di conferire le seguenti onorificenze:

La Commenda dell'Ordine Piano:

29 febbraio 1920. Al sig. marchese Pietro Pellegrini Quarantotti, Esente della Guardia Nobile.
» » » Al sig. conte Livio Guarini, Esente della Guardia Nobile.

La Gran Croce dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

2 marzo 1920. Al sig. Anselmo Barreto, Presidente della Suprema Corte di Giustizia nel Perù.
22 » » Al sig. marchese visconte Antonio De Faria, dell'archidiocesi di Lisbona.

La Commenda dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

27 febbraio 1920. Al sig. Nicola De Bock, già Segretario della Legazione di Russia presso la Santa Sede.
2 marzo » Al sig. cav. Cesare Elguera, Direttore generale del Ministero degli Esteri del Perù.
» » » Al sig. cav. Vittore Kiefer Marchand, Console della Grecia e di Haïti a Lima.
» » » Al sig. Germano Cisneros Raygada, introduttore dei Ministri presso il Presidente della Repubblica del Perù.
» » » Al sig. dott. Augusto Perez Aranibar, dell'archidiocesi di Lima.
8 » » Al sig. Luigi Capri-Cruciani, della diocesi di Albano.
16 » » Al sig. Giacomo de Gruijter, della diocesi di Bois-le-Duc.

La Commenda dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe militare:

29 febbraio 1920. Al sig. marchese Luigi Antici Mattei, Cadetto della Guardia Nobile.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

21 febbraio 1920. Al sig. Augusto Gindre, dell'archidiocesi di Reims.
2 marzo » Al sig. Lorenzo Nasi, della diocesi di Mondovì.
» » » Al sig. Crescente Errazuriz Valdez, addetto alla Legazione del Cile presso la Santa Sede.
» » » Al sig. Enrico Roggero, dell'archidiocesi di Lima.
» » » Al sig. avv. Carlo Arenas y Loayza, della medesima archidiocesi.
8 » » Al sig. Roberto Franceschi, dell'archidiocesi di Firenze.
13 » » Al sig. Martino Gerardo Bervoets, della diocesi di Harlem.
» » » Al sig. Giovanni Antonio Bervoets, dell'archid. di Utrecht.
17 » » Al sig. Girolamo Lega, della diocesi di Faenza.

La Gran Croce dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

17 marzo 1920. Al sig. Eberto von Beneckendorff und von Hindenburg, Ministro plenipotenziario.

La Commenda dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

24 marzo 1920. Al sig. Uberto Gennaro, dell'archidiocesi di Torino.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

18 marzo 1920. Al sig. Giuseppe Moris, della diocesi di Massa Marittima.

MAGGIORDOMATO DI SUA SANTITÀ

NOMINE

Con Biglietti di S. E. Rma Mons. Maggiordomo, il Santo Padre si è degnato di nominare:

Camerieri Segreti soprannumerari di S. S.:

9 luglio 1919. Mons. Ludovico Campi, dell'archidiocesi di Ferrara.
17 novembre » Mons. Venceslao Nejmak, della diocesi di Zytomir.
» » » Mons. Stanislao Yachniewicz, della medesima diocesi.
» » » Mons. Giorgio Zwalinski, della medesima diocesi.

21 febbraio 1920. Mons. Pietro Valimberti, dell'archidiocesi di Torino.
26 » » Mons. Leonardo Driessen, della diocesi di Ruremonda.
» » » Mons. Giuseppe Kipshagen, della diocesi di Paderbona.
» » » Mons. Angelo Ferrone, dell'archidiocesi di Salerno.
» » » Mons. Giuseppe Alves Landim, della diocesi di Pesqueira.
» » » Mons. Daniele Lepercq, della diocesi di Lilla.
» » » Mons. Giorgio Di Lorenzo, di Roma.
» » » Mons. Pio Paschini, di Roma.
» » » Mons. Emilio Hoenning O'Carrol, di Roma.
2 marzo » Mons. Giuseppe Sacco, di Roma.
» » » Mons. Alessandro Subtil, della diocesi di Treviri.
10 » » Mons. Antonio Tommaseo, della diocesi di Padova.
12 » » Mons. Carlo Petroluzzi, dell'archidiocesi di Sorrento.
23 » » Mons. Ettore Felici, di Roma.

Cameriere Segreto di Spada e Cappa Sopr. di S. S.:

23 febbraio 1920. Il sig. barone Rodolfo de Twickel, della diocesi di Monastir.

Camerieri d'onore in abito paonazzo di S. S.:

23 agosto 1919. Mons. Oreste Pantalini, dell'archidiocesi di Milano.
3 marzo 1920. Mons. Giuseppe Patané, della diocesi di Foggia.
18 » » Mons. Giuseppe Fiocchi, di Roma.

Cameriere d'onore di Spada e Cappa soprannumerario di S. S.:

4 marzo 1920. Il sig. Maurizio Beaufaux, dell'archidiocesi di Malines.

NECROLOGIO

5 marzo 1920. Mons. Renato Francesco Renou, arcivescovo titolare di Apamea, già arcivescovo di Tours.
17 » » L'Emo sig. cardinale Filippo Giustini, prefetto della Sacra Congregazione dei Sacramenti.
23 » » Mons. Giuseppe Darian, arcivescovo titolare di Tarso, vicario patriarcale maronita d'Egitto.
29 » » Mons. Nicola Donelly, vescovo titolare di Canea, ausiliare dell'arcivescovo di Dublino.